

ODJECI

IZ ŽIVOTA PROVINCIJE PRESVETOG SRCA ISUSOVA
Školskih sestara franjevača - SPLIT, Lovret

God. 2012./XLII.

Br. 1/164

SADRŽAJ

RIJEČ PROVINCIJALNE PREDSTOJNICE.....	3
PORUKA SV. OCA Zvanja su dar Božje ljubavi.....	4
PORUKA ZA DAN POSVEĆENOGA ŽIVOTA	7
IZ GENERALATA Okružnica vrhovne predstojnice.....	9
IZ PROVINCIJALATA Sa sjednica Provincijalnoga vijeća	11
Obavijesti.....	11
ZBIVANJA I OSVRTI Kako razumjeti rod?	14
Riječ Božja stvarateljica	15
Na novom početku.....	17
Zajedništvo proslave Dana posvećenoga života.....	18
Vjera i zdravlje	19

Susret <i>malih misionara</i>	20
Krist me je zanio i smeo	22
Susreti i duhovne obnove za mlade	23
Duhovne obnove za odrasle	25
Dani sv. Klare.....	26
Uz 70. obljetnicu redovničkoga života.....	28
JEKA IZ AFRIKE	
Seminar za animatore duhovih zvanja.....	34
Zdravo življenje afektivnosti.....	34
Domaćinska škola <i>Bumoleke</i>	35
Mali susret i izmjena s učenicima osnovne škole u Bukavu	37
USKRSNE ČESTITKE.....	43
NAŠI POKOJNICI	
Sestre naše Družbe	45
Rodbina sestara.....	45
S. M. Ljiljana Juretić	45
KONGREGACIJSKI LIST	
Iz Generalata.....	47
Iz Mariborske provincije	48
Iz Splitske provincije.....	49
Iz Tršćanske provincije	50
Iz Lemontske provincije	51
Iz Mostarske provincije	52
Iz Bosansko-hrvatske provincije	53
Iz Austrijsko-koruške provincije	54
Iz Rimske regije.....	55

Izdaje:

Provincijalat Provincije Presvetoga Srca Isusova školskih sestara franjevnika Krista Kralja
21000 Split, Lovretska 9

Uređuje: s. Marija Petra Vučemilo

tel. 021/ 319-805; faks 021/ 319-358

e-mail: skolske-sestre-franjevke@st.htnet.hr

splitska.provincija@ssfcr.org

skype: skolskesestreLovret

www.skolske-sestre-franjevke.hr

RIJEČ PROVINCIJALNE PREDSTOJNICE

Drage sestre!

Pripravu za slavlje blagdana Uskrsa započele smo s pokorničkim pepelom na glavi ili križem na čelu. Naš *Amen*, na početku korizmenog vremena, kojim smo potvrdile riječi *Obratite se i vjerujte evanđelju!* (Mk 1,15) obvezuje nas da prijedemo s riječi na djela. Obilježen križem i žrtvom duh korizme zahtjeva da u susretu s nama svaki brat i sestra ne nađu svoju Golgotu, nego mjesto susreta s uskrslim Kristom.

U posvješćivanju otajstvenog značenja Kristove muke zadivljuje mali broj javnih govora i čina o odricanju od bogatstva, hrane i loših navika u svrhu samopromocije. Kako većina ljudi nema od čega živjeti, gubi se hrabrost manjine za isticanjem bogatstva, a u prvi plan dolazi siromahova korizmena žrtva. Izabrana i(li) prisilna.

Sestre, ako živimo, a ne samo promatramo, zbilju sve većeg broja siromaha, onda smo na putu istinskog suobličenja Kristu patniku koji u njima ulazi u muku neizvjesne sadašnjosti, a može-bit' i budućnosti. Kao da se, po tko zna koji put u povijesti, opetuje Njegovo razapinjanje. Zar se to u ovom hrvatskom povijesnom trenutku ne ozbiljuje u potresnim slikama radnika "Diokija", štrajkaša gladu koji su spremni dati svoj život za obitelj i ići do kraja, do padanja pod križem i umiranja. U žrtvi i trpljenju maloga čovjeka korizmeno odricanje dobiva pravi smisao, otvara obzore nade i stvara prostor za pobjedu dobra nad zlom.

Korizmene poruke biskupa pozivaju nas da više promišljamo o osobnoj vjeri i da se istinski zauzmemo, ako to već nismo, za one kojima je pomoć potrebna, na konkretan način. U tom smislu neizbježno se suočavamo s pitanjem vjerodostojnosti. Naime, kako i komu danas možemo govoriti o postu i odricanju ako smo neprepoznatljive po primjeru životom, ako posrćemo u primjeni riječi u djela, u iskazivanju ljubavi i solidarnosti.

Vrsna žena, pokornica i uzor djelatne ljubavi svakako je i prva franjevka - sv. Klara. Danas, osamsto godina od Klarinog poziva slijediti njezin primjer: odreći se bogate trpeze i poslati jelo siromašnjima veliko je djelo milosrđa, baš kao i u Klarino vrijeme. Ona je bila osjetljiva za zbilju svojih sunarodnjaka. Ni zidovi samostana, ni zatvorena vrata klauzure nisu je odijelili od potreba svijeta. Štoviše, ako im nije mogla biti blizu po tjelesnim, to ih je više pratila duhovnim djelima milosrđa. "Ovo svjetlo, doduše bijaše zatvoreno" iza *Očevih vrata* "a vani je zračilo svjetlucave zrake (...) da, Klara je živjela skrovito, ali je njezin život bio očevidan; Klara je šutjela, ali je njezin dobar glas vikao; krila se u ćeliji, a bijaše poznata u gradovima" (BulKl 4). Sv. Klara je jasno shvatila da je ljubav prema Bogu nedosljedna bez ljubavi prema bližnjemu. Učimo se od njezina primjera, posvješćujući u svagdanjim susretima da naši bližnji trebaju Božje i naše ljubavi, a mi Klarinog shvaćanja neodjeljivosti tih dviju stvarnosti.

U želji da bivamo što bliže Isusu po braći i sestrama, molim da nam Gospodin udjeli od Klarine jasnoće, da crpeći snagu za svagdašnje susrete i izazove - na izvorima Riječi - budemo nositeljice nade današnjemu čovjeku kao Marija Magdalena po susretu s uskrslim Kristom (usp. Iv 20,18). Neka nas on ispuni svojim životom i svaku od nas učini svjedokinjom nade koja izvire iz događaja Uskrsa i vodi u susret Uskrslome.

U ovim mislima želim vam sretan Uskrs! Vaša

s. Leonka Bošnjak Čovo, provinc. predstojnica

Split, Uskrs 2012.

PORUKA SV. OCA

ZVANJA SU DAR BOŽJE LJUBAVI

Poruka pape Benedikta XVI. za 49. svjetski dan molitve za zvanja

Draga braćo i sestre, Svjetski dan molitve za zvanja, koji će se slaviti 29. travnja 2012., na Četvrtu uskrsnu nedjelju, poziva nas razmišljati o temi *Zvanja su dar Božje ljubavi*. Izvor svakog savršenog dara je Bog ljubavi – *Deus caritas est*: "tko ostaje u ljubavi, u Bogu ostaje, i Bog u njemu" (1 Iv 4,16). Sveto pismo opisuje povijest te praiskonske povezanosti Boga i čovjeka, koja prethodi samom stvaranju. Sveti Pavao, kada piše kršćanima iz grada Efeza, uzdiže himan zahvaljivanja i hvale Ocu, koji neizmjernom dobrohotnošću, kroz stoljećâ ostvaruje svoj sveopći naum spasenja, koji je naum ljubavi. U Sinu Isusu – kaže Pavao – on "nas sebi izabra prije postanka svijeta da budemo sveti i bez mane pred njim" (Ef 1,4). Bog nas je ljubio i "prije" nego smo nastali! Nošen isključivo svojom bezuvjetnom ljubavlju, on nas je "načinio ni od čega" (usp. 2 Mak 7,28) da nas privede punini zajedništva sa sobom.

Obuzet silnim divljenjem pred djelom Božje providnosti, psalmist kliče: "Gledam ti nebesa, djelo prstiju tvojih, mjesec i zvijezde što ih učvrsti - pa što je čovjek da ga se spominješ, sin čovječji te ga pohodiš?" (Ps 8,4-5). Duboka istina o našem životu je, dakle, sadržana u ovom iznenađujućem otajstvu: svako stvorenje, a na poseban način svaka osoba, je plod jedne Božje misli i jednog čina Božje ljubavi, beskrajne, vjerne i vječne ljubavi (usp. Jr 31,3). Otkriće te stvarnosti ono je što uistinu stubokom mijenja naš život. U jednom čuvenom tekstu iz *Ispovijesti*, sveti Augustin izražava velikom snagom svoje otkriće Boga kao najviše ljepote i najviše ljubavi, Boga koji mu je uvijek bio blizu, ali kojem je konačno otvorio svoj um i srce da ih on preobrazi: "Kasno sam te uzljubio, ljepoto tako stara i tako nova, kasno sam te uzljubio! A eto, ti si bio u meni, a ja izvan sebe. Ondje sam te tražio nasrćući na ta lijepa bića koja si stvorio, ja rugoba. Ti si bio sa mnom, a ja nisam bio s tobom. Mene su daleko od tebe držale one stvari koje ne bi postojale kad ne bi bile u tebi. Zvao si me i vikao, probio si moju gluhoću, zabljesnuo si, sijevnuo si i rastjerao moju sljepoću, prosuo si miomiris, a ja sam ga upio pa uzdišem za tobom, okusio sam pa gladujem i žeđam, dotakao si me, i ja gorim za mirom tvojim" (Knjiga deseta, Glava 27,38). Tim slikama svetac ih Hipona pokušava opisati neizrecivo otajstvo susreta s Bogom, s njegovom ljubavlju koja preobražava čitav život.

Riječ je o bespridržajnoj ljubavi koja nam prethodi, jača nas i doziva na našem životnom putu a ima svoj korijen u potpunom Božjem besplatnom daru. Govoreći osobito o svećeničkoj službi, moj prethodnik, blaženi Ivan Pavao II. rekao je da "svaki ministerijalni čin, dok privodi k ljubavi i služenju Crkvi, potiče na sve veće dozrijevanje u služenju Isusu Kristu Glavi, Pastiru i Zaručniku Crkve. Ta se ljubav oblikuje kao odgovor na onu prethodeću, slobodnu i nezasluženu ljubav Božju u Kristu" (Apost. posinod. pobud. *Pastores dabo vobis*, 25). Svako je pojedino zvanje, naime, plod Božje inicijative, ono je dar Božje ljubavi! On je taj koji čini "prvi korak" i to ne zbog neke posebne dobrote koju je našao u nama, već zbog prisutnosti same njegove ljubavi koja je "razlivena u srcima našim po Duhu Svetom koji nam je dan" (Rim 5,5).

U svakom dobu, izvor Božjeg poziva treba tražiti u inicijativi beskrajne Božje ljubavi, koja se u punini očituje u Isusu Kristu. Kao što sam napisao u svojoj prvoj enciklici *Deus caritas est*: "Bog je vidljiv na mnogobrojne načine. U povijesti ljubavi koju nam Biblija prenosi, on nam izlazi ususret, pokušava osvojiti naša srca – sve do Posljednje večere, sve do srca probodena na križu, sve do njegovih ukazanja nakon uskrsnuća i velikih djela kojima je, po djelovanju apostola, vodio prvu Crkvu na njezinu putu. I u kasnijoj povijesti Crkve Gospodin nije bio odsutan: uvijek nam iznova izlazi ususret, po muževima i ženama koji zrače njegovom prisutnošću, u svojoj Riječi, u sakramentima, na osobit način u Euharistiji" (17).

Božja ljubav je vječna; on je vjeran samom sebi, vjeran je "riječi koju daje tisući naraštaja" (Ps 105,8). Potrebno je zato iznova razglašavati, navlastito novim naraštajima, privlačnu ljepotu te Božje ljubavi, koja nam prethodi i prati nas na našem putu: ona je tajni poticaj, ona je motivacija koja nikada ne jenjava, čak ni u najtežim okolnostima.

Draga braćo i sestre, trebamo otvoriti svoj život toj ljubavi. Savršena Božja ljubav (usp. Mt 5,48) je to na što nas svakodnevno poziva Isus Krist! Visoko mjerilo kršćanskog života sastoji se naime u tome ljubimo "kao" što ljubi Bog; riječ je o ljubavi koja se očituje u potpunom, vjernom i plodonosnom sebedarju. Ojađenoj poglavarici samostana u Segoviji, u jeku dramatičnih okolnosti u kojem se tih godina našao samostan jer mu je prijetilo ukidanje, sveti Ivan od Križa odgovara pozivajući je da djeluje po Božjem: "Ne mislite ni na što drugo osim da Bog sve uređuje i vodi; a gdje ljubavi nema, tamo je unesite i ubrat ćete ljubav" (*Epistolario*, 26).

Upravo na tome tlu prinošenja samog sebe i otvorenosti Božjoj ljubavi i kao plod te ljubavi, rađaju se i rastu sva zvanja. Crpeći iz toga izvora u molitvi, čestim utjecanjem Riječi i sakramentima, osobito euharistiji, moguće je živjeti ljubav prema bližnjem u kojem se uči otkrivati lice Krista Gospodina (usp. Mt 25,31-46). Da bi izrazio neraskidivu vezu između tih "dviiju ljubavi" – prema Bogu i prema bližnjemu – koji izvire iz istog božanskog vrela i kojem se vraćaju, papa Grgur Veliki koristi primjer male biljke: "Na tlu našeg srca [Bog] je zasadio prvi korijen ljubavi prema njemu, iz kojeg se kasnije razvila, poput lista, bratska ljubav" (*Moralium Libri, sive expositio in Librum B. Job*, Lib. VII, cap. 24, 28; PL 75, 780D).

Ta dva izraza jedne Božje ljubavi, moraju s posebnim intenzitetom i čistoćom srca živjeti oni koji su odlučili krenuti putom raspoznavanja životnog zvanja koji vodi prema svećeničkoj službi i redovničkom životu; oni su njihovo prepoznatljivo obilježje. Naime, ljubav prema Bogu, koju su prezbiter i redovnici pozvani vidljivo – premda uvijek nesavršeno – u sebi odražavati, je razlog da se odgovori na poziv posebnog posvećenja Gospodinu po svećeničkom ređenju odnosno ispovijedanju evanđeoskih savjetâ. Snaga odgovora svetog Petra božanskom Učitelju: "Da, Gospodine, ti znaš da te volim" (Iv 21,15) tajna je života darovanog i življenog u punini, i zato ispunjenog dubokom radošću.

Drugi konkretni izraz ljubavi, onaj prema bližnjem, prije svega prema onima koji su u najvećoj potrebi i koji najviše trpe, je presudni poticaj koji navodi svećenika i posvećene osobe da budu graditelji zajedništva među ljudima i sijači nade. Odnos posvećenih osoba, a napose svećenika, s vjerničkom zajednicom je živ i postaje također temeljni aspekt njihove afektivnosti. U vezi s tim sveti Arški župnik je volio ponavljati: "Svećenik nije svećenik za sebe, već za vas" (*Le curé d'Ars. Sa pensée – Son cœur, Foi Vivante*, 1966., str. 100).

Draga braćo u episkopatu, dragi prezbiteri, đakoni, redovnici i redovnice, vjeroučitelji, pastoralni djelatnici i svi vi koji radite na polju odgoja novih naraštajâ, najtoplije vas

pozivam da pomno obratite pozornost onim članovima župnih zajednicâ, udrugâ i crkvenih pokretâ koji primjećuju u sebi znakove poziva na svećeništvo i posebno posvećenje Bogu. Važno je da se u Crkvi stvore povoljni uvjeti koji će omogućiti mnogim mladim ljudima da kažu svoj "da", kao velikodušni odgovor na poziv Božje ljubavi.

Na pastoralu zvanja leži zadatak da pruži korisne smjernice kako bi taj hod bio plodonosan. U središtu toga će biti ljubav prema Božjoj riječi jačana sve većim upoznavanjem sa Svetim pismom i pažljivom i stalnom osobnom i zajedničkom molitvom; to će im omogućiti da osjete Božji poziv usred vrepe kojom je ispunjen svakodnevni život. Ali iznad svega, euharistija mora biti "živo središte" svakog hoda prema zvanju: tu nas Božja ljubav dotiče u Kristovoj žrtvi, savršenom izrazu ljubavi, i tu uvijek iznova učimo živjeti "visoko mjerilo" Božje ljubavi. Riječ, molitva i euharistija su dragocjeno blago koje nas osposobljava shvatiti ljepotu života potpuno utrošenog za Kraljevstvo.

Želim da mjesne Crkve, u svojim različitim sastavnicama, postanu "prostori" pomnog razlučivanja i dubokog preispitivanja zvanja, prostori gdje se mladićima i djevojkama pruža mudro i snažno duhovno vodstvo. Na taj način kršćanska zajednica i sama postaje očitovanje ljubavi Boga u kojem prebiva svaki poziv. Ta dinamika, koja odgovara na pitanja Isusove nove zapovijedi, može pronaći rječito i jedinstveno ostvarenje u kršćanskim obiteljima, čija je ljubav izraz Kristove ljubavi koji je dao samog sebe za svoju Crkvu (usp. Ef 5,32). U obiteljima, "zajednicama života i ljubavi" (*Gaudium et spes*, 48), novi naraštaji mogu steći divno iskustvo te požrtvovne ljubavi. One, naime, ne samo da su povlašteno mjesto ljudskog i kršćanskog odgoja, već mogu predstavljati "prvo i najbolje sjemenište poziva na život posvećen kraljevstvu Božjem" (Ivan Pavao II., Apost. pobud. *Familiaris consortio*, 53), pomažući svojim članovima upravo u obitelji otkriti ljepotu i važnost svećeništva i posvećenog života. Neka pastiri i vjernici laici uvijek surađuju na tome da se u Crkvi umnože te "kuće i škole zajedništva" po uzoru na svetu nazaretsku obitelj, skladni odraz života Presvetog Trojstva na zemlji.

S tim željama, od srca podjeljujem apostolski blagoslov vama, draga braćo u episkopatu, svećenicima, đakonima, redovnicima, redovnicama i svim vjernicima laicima, osobito mladićima i djevojkama koji poučljiva srca oslušuju Božji glas i spremni su ga prihvatiti i velikodušno i vjerno uza nj prijanjati.

Iz Vatikana, 18. listopada 2011.

Papa Benedikt XVI.

PORUKA ZA DAN POSVEĆENOGA ŽIVOTA

Poštovane redovnice, redovnici i posvećeni laici,
drage sestre i braćo u Kristu!

U ime Vijeća HBK za Ustanove posvećenoga života i Družbe apostolskoga života i u ime Vijeća Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica želimo vam blagoslovljen i Božjom milošću ispunjen Dan posvećenoga života.

Hrvatsko je redovništvo uvijek promicalo evanđeoske i općeljudske vrijednosti u sredinama u kojima je djelovalo. Od svojih prvih dana, u suradnji s mjesnim ordinarijima, nastojalo je oko izgradnje boljega i plemenitijega društva na svim razinama njegove egzistencije: u znanosti, u kulturi, u karitativnim i humanitarnim aktivnostima, u brizi za socijalno najugroženije, a iznad svega u navješćaju riječi Božje i proslavi spasenjskoga djela Isusa Krista. Ono i danas ima takvo poslanje. Zato bismo vas htjeli podsjetiti i usmjeriti vašu pažnju na neka područja posebno važna za život Crkve i društva u novonastalim okolnostima u Hrvatskoj i svijetu. Čini se, naime, da sljedeće tri odrednice bitno utječu na oblikovanje suvremenoga mentaliteta i uvelike usmjeravaju ljudsko djelovanje.

Prvo, globalizacija u najširem smislu te riječi i novi oblici međusobnih odnosa koji umanjuju ili potpuno uklanjaju nekadašnje prepreke u sporazumijevanju i zajedničkom djelovanju. Ova odrednica našega vremena otvara nova područja za širenje kršćanskih ideala, ali istodobno povećava mogućnost manipulacije ljudskim uvjerenjima, usmjerenjima i u konačnici ljudskim životima. S obzirom na našu konkretnu stvarnost, možda je moto posjeta pape Benedikta XVI. našoj domovini najbolji odgovor na globalističke trendove: *Zajedno u Kristu*. Ovaj poziv na zajedništvo odnosi se na sve nas, na Crkvu u cjelini, a to znači i na hrvatsko redovništvo. Zato je pronalaženje novih oblika zajedništva prijeko potrebno. U tome se smislu i nedavno ujedinjenje HKVRP-a i HUVRP-a u jednu Konferenciju može razumjeti kao odgovor hrvatskoga redovništva na poziv Benedikta XVI. Na izazov globalizacije, naime, redovništvo nije odgovorilo protuglobalističkom ideologijom, nego se odlučilo za još veće međusobno povezivanje radi boljega i potpunijeg postizanja ciljeva vlastitih karizmi. Vjerujemo da će ovo ujedinjenje pridonijeti i sveopćoj redovničkoj solidarnosti s potrebitima i nemoćnima, kojih je u ovo vrijeme recesije nažalost sve više.

Drugo, sekularizacija i apsolutizacija ljudske autonomije, koje sve više zahvaćaju i tradicionalno kršćanske sredine. Na ovaj izazov Crkva odgovara pozivom na novu evangelizaciju. U tome redovništvo ima posebnu ulogu. Sve su redovničke institucije, naime, evangelizacijske, čak i one izrazito kontemplativne i klauzurne. Posebno ističemo evangelizacijski karakter svjetovnih redova i institucija posvećenih laika. Budući da je potrebna nova evangelizacija, potrebna je i reafirmacija specifičnih poslanja u novim eklezijalnim, kulturološkim i društveno-političkim uvjetima. Stoga potičemo na promišljanje i djelotvorno promicanje potencijala redovničkih karizma radi prikladna naviješćanja evanđelja i obznanjivanja nauka Katoličke crkve, čiji je konačni smisao postojanja objava Istine i ostvarenje sveopćega ljudskog spasenja.

Treća odrednica našega vremena koju bismo htjeli ovom prilikom spomenuti jest kulturološki i moralni pluralizam koji, u svome radikalnom obliku, može izazvati i uzajamnu svjetonazorsku i religioznu netrpeljivost. Crkva u Hrvata i njezino redovništvo

imaju dugu tradiciju suživota i suradnje s ljudima različitih kultura i svjetonazora, ali i iskustvo očuvanja vlastite kulturološke izvornosti i kršćanskoga identiteta. Zato vjerujemo da je redovništvo kadro ponuditi prikladan odgovor na izazov pluralizma i pridonijeti ekumenskomu i međureligijskom dijalogu, ne samo u okvirima Republike Hrvatske, nego i na široj europskoj razini. Stoga vas pozivamo na vjernost kršćansko-katoličkim i redovničkim idealima, ali i na širokogrudno prihvaćanje drugih u njihovoj različitosti. Time će se i misionarska dimenzija redovništva još više učvrstiti i zadobiti ono obličje koje zahtijeva ovo vrijeme i ovaj životni prostor.

U ime Vijeća HBK i Vijeća Konferencije, još jednom vam želimo blagoslovljen Dan posvećenoga života!

Mons. Mate Uzinić, predsjednik Vijeća HBK za ustanove
posvećenog života i družbe apostolskog života

U ime Vijeća Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica
o. Vinko Mamić, OCD, predsjednik HKVRPP
s. Jasna Lučić, dopredsjednica HKVRPP

Zagreb, 25. siječnja 2012.

IZ GENERALATA

Prot. n. 316c/2012.

Korizma, 2012.

Svim sestrama Družbe

Drage sestre!

Korizmom započinjemo novo liturgijsko razdoblje - vazmeni ciklus liturgijske godine. Hoće li ovaj liturgijski hod, koji se proteže do svetkovine Duhova, unijeti u naša srca, u naše zajednice i u naš apostolat, novi misionarski žar i svježinu, više radosti i nade?

Dobro je iznova posvijestiti i polaziti od središnjeg događaja naše vjere – Uskrsa. Jer “iz Uskrsa kao iz nekog svijetlog i užarenog središta zrači čitava liturgija Crkve, crpeći iz njega sadržaj i značenje” (Benedikt XVI.). Iz uskrsne tajne izvire i misijsko poslanje koje je u samom srcu svakog oblika posvećenog života (usp. VC 25).

Prisjetimo se lika Marije Magdalene, koja je, kako nas izvještavaju evanđelisti, prva doživjela milosni susret, susrela je Uskrsloga (usp. Iv 20,12-18). Taj susret opisuje ova meditacija: *Sjedeći na grobu i potresena do suza čujem da me netko zove: Marija! Tako me zove samo Netko. Tako izgovarati Marija znade samo Jedan. (...) On me je probudio iz dubokog sna. Kada sam čula njegov glas počelo je u meni sve pjevati i treperiti. Otpale su sve sjene. Osušile su se sve moje suze i on me je podigao iz dubine mnogih zdvajanja. Rasplinula se noć. Ja sam ga vidjela! Gledale su ga ove moje oči. Osjećala sam ga svojim srcem. Bio je čista svjetlost. Ugodna toplina. Blizina koja zahvaća. (...) I njegova blizina me je promijenila. On živi u meni!* (Opat Oton Strohmaier)

Marija nije mogla ne naviještati. Nošena vjerom i ljubavlju te dubokim iskustvom, “ja sam ga vidjela” i “On živi u meni”, pronosi neodoljivu uskrsnu poruku nade. Iznutra obnovljena i pročišćena, iznutra rasvijetljena i zapaljena ognjem Duha Svetoga postaje prva vjesnica Kristova uskrsnuća učenicima i svim ljudima.

U Marijinu liku možemo razabrati dvije snažne i jasne poruke za naš život i naše poslanje. Samo ako je ražareno srce, gorljivo se pronosi i naviješta vjera u Uskrsloga. I nakon zastrašenosti i žalosti, i nakon duboke krize, grijeha, obeshrabrenja i nemoći, noći i groba, za svakoga postoji nova nada, moguće je novi početak.

Započinjući ovogodišnju korizmu preispitajmo, jesmo li otvorene za istinske promjene u vlastitom životu i u životu zajednice, za dinamičan rast u vjeri, za hod naprijed? Samo u otvorenosti djelovanju Kristova Duha događa se istinska preobrazba, nastaje nešto novo. Olako se smatramo dovršenima, možda i u vjeri, i u apostolatu. Ne napredovati u duhovnom životu, znači nazadovati, kako nas podsjećaju duhovni učitelji. Prvu misionarsku zadaću imamo prema samima sebi. Nikako se ne bismo smjele miriti s rezignacijom i pomanjkanjem entuzijazma, pesimizmom, indiferentnošću i mlakošću, zamorom i zasićenošću, individualizmom, komotnošću i prilagođavanju općem mentalitetu, što se nažalost primjećuje u našim sredinama (usp. Zaključni dokument vrhovnog kapitula 2011., 3.1). Pouzdajući se samo u svoje snage, novi korak će nam se činiti nemogućim. U

sestrama koje su nam prethodile, koje rado ističemo, imamo divne primjere žena jake vjere, potpune oslonjenosti na Boga i pouzdanja u njegovo vodstvo i providnost.

U ovom vremenu i svijetu, koji se prebrzo mijenja, u kojem se osjeća duboka kriza vjere i širi beznade, mi smo pozvane otvoriti srce za neizreciva i nova iskustva vjere kako bismo ljudima dale snažno svjedočanstvo! Svakodnevno dotičemo govor vjere i u njezinoj najtežoj dimenziji - u "tajni križa" u vlastitom životu, u životu zajednice i u životu drugih. Iz iskustva znamo, da sve što jesmo i što činimo, cjelokupna življena stvarnost postaje drugačija kad se promatra i živi iz vjere. U vjeri sve zadobiva novu dimenziju. Vjera nas osnažuje.

Korizma je milosno vrijeme obnavljanja i učvršćivanja vlastite vjere. Potaknute pismom pape Benedikta XVI. *Vrata vjere* kojim najavljuje proglašenje jubilarne *Godine vjere* poradimo na produblivanju svoje vjere, suočavajući se s izazovima suvremenog svijeta i uvijek budimo spremne dati svjedočanstvo vjere i nade.

Primjer življene vjere koju kao redovnice možemo posvjedočiti svijetu jest prije svega zajedništvo. "Život zajedništva postaje, naime, znakom za svijet i privlačnom snagom koja privodi vjeri u Krista. Na taj se način zajednica otvara poslanju, ona sama postaje poslanjem, štoviše zajednica rađa zajednicu i oblikuje se u biti kao misionarska zajednica" (VC 46). Iskustvo zajedništva nam daje prigodu da nosimo druge i da budemo nošene, da tješimo i budemo utješene, da podržavamo i da budemo podržane - i u vjeri. Živa vjera je uvijek "ljubavlju djelotvorna" (Gal 5,6). Ili kako je svjedočila Majka Terezija: "Da vjera bude zaista prava, mora biti ljubav koja se daje. Ljubav i vjera idu skupa. Međusobno se dopunjuju."

Sve ovo zahtijeva temeljnu potrebu neprestanog rasta i obraćenja. Korizma pretpostavlja korjenito nutarnje obraćenje, nutarnji zaokret, odvratanje od grijeha, te novo životno usmjerenje, srce usmjereno Bogu. Naše *Pravilo i život* (usp. br. 1-2; 6) opetovano naglašava potrebu stalnog obraćenja, poziva na odricanje samih sebe, na ustrajnost u vjeri i pokori, na život evanđeoskog obraćenja u duhu molitve, siromaštva i poniznosti.

Neka nas, drage sestre, novo iskustvo vjere u dane korizme ohrabri da bismo na uskrsno jutro s Marijom u nadi mogle posvjedočiti: *Uskrsnuo je!* I zahvaćene njegovom blizinom zaželimo jedna drugoj sretan Uskrs.

Vaša

s. M. Klara Šimunović, vrhovna predstojnica

IZ PROVINCIJALATA

SA SJEDNICA PROVINCIJALNOGA VIJEĆA

Od početka ove godine održane su tri sjednice Provincijalnoga vijeća: u Splitu 21. siječnja i 11. veljače, u Zagrebu 17. ožujka, na kojima su članice Vijeća upoznate s događajima u Provinciji, razmotreni su pristigli dopisi i molbe.

Razmotrena je molba postulantkinje Marine Fuštar za ulazak u novicijat, molbe za obnovu zavjeta s. Nade Dolić i s. Mirjane Puljiz te molba novakinje s. Dragice Karlić za polaganje prvih zavjeta. Njihove molbe su povoljno riješene.

Nakon godinu dana boravka izvan zajednice, s dopuštenjem Provincijalnoga vijeća, s. Fabijana Balajić je uputila molbu za produženje boravka izvan zajednice zbog pomoći i njege bolesne majke. Odlučeno je da se molba s. Fabijane preporuči Vrhovnom vijeću.

Od gospodarstvenih pitanja istaknuti su radovi na dogradnji i uređenju kuće u Sinju, za što su sredstva dobivena od biskupije Mainz i ustanove Kirche in Not. Razmotrena je potreba i mogućnost daljnjih radova na sanaciji i preuređenju kuće u Pagu, što će se financirati iz provincijalne blagajne. Zajednici sestara u Kaštel Lukšiću dana je suglasnost za preuređenje prostorije dječjeg vrtića u prizemlju, što je moguće podmiriti iz sredstava vrtića.

Članicama vijeća predan je na uvid godišnji obračun za 2011. godinu: obračun provincijalne blagajne, svih podružnica i misijske blagajne.

Na temelju izvještaja sa sastanka Misijskog vijeća od 6. siječnja 2012. godine, Vijeće je upoznato s događanjima i planovima zajednice sestara u DR Kongu. Dostavljen je na uvid prijedlog Ugovora između Nadbiskupije Bukavu i zajednica posvećenog života koje djeluju u Nadbiskupiji.

S. Leonka je izvijestila o stanju u našim zajednicama koje je pohodila. Razmotrene su mogućnosti daljnjeg zadržavanja svih djelatnosti i podružnica u vidu planiranja godišnjega rasporeda sestara. U tom smislu su obavljani razgovori s pojedinim sestrama, upućene molbe nadležnim ustanovama, najavljene neke promjene.

s. Marija Petra Vučemilo, provinc. tajnica

OBAVIJESTI

Nova knjiga s. Rebeke

U svom bogatom znanstveno-istraživačkom radu s. Rebeka Anić je napisala novu knjigu pod naslovom *Kako razumjeti rod? Povijest rasprave i različita razumijevanja u Crkvi*. Knjiga je izašla u izdanju Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar u kojem s. Rebeka djeluje kao znanstvena suradnica. Knjiga je predstavljena 12. prosinca u Zagrebu, a 27. prosinca 2011. godine u Splitu.

Susret sestara katehistkinja, voditeljica liturgijskoga pjevanja i sakristanka

Godišnji susret naših sestara katehistkinja, voditeljica liturgijskoga pjevanja i sakristanka održan je 2. siječnja u Zadru. Sudjelovalo je dvadeset i pet sestara. U svom pozdravu prisutnim sestrama provincijalna predstojnica s. Leonka Bošnjak Čovo izrazila je želju da taj susret bude korak prema radikalnijem življenju s Božjom riječju i od Božje riječi, kako bi je mogle što vjerodostojnije naviještati drugima. Susret na temu *Riječ Božja stvarateljica* animirao je o. Damjan Kružičević, OSB.

Početak novicijata

Uz svečanu molitvu I. Večernje blagdane Svijećnice, 1. veljače 2012. godine u Splitu, u novicijat je primljena s. Marina Fuštar. Lovretska zajednica sestara okupljena u molitvi, radosno i zahvalno, sudjelovala je u obredu uvođenja u redovnički život. S. Marina imendan slavi 8. rujna.

Dan bolesnika

U organizaciji Sekcije za medicinsku i socijalnu službu provincijskog Vijeća za apostolat, uz Dan bolesnika, 11. veljače, u Splitu je održan susret sestara na temu *Vjera i zdravlje*. Na susretu je sudjelovalo četrdesetak sestara, a predavač je bio prof. dr. Zvonko Rumboldt.

Prvi zavjeti

Uz svetkovinu Navještenja Gospodinova, u subotu 24. ožujka 2012. u kapeli provincijalne kuće u Splitu, za vrijeme euharistijskoga slavlja koje je predvodio o. Jozo Milanović, OSB, prve redovničke zavjete položila je s. Dragica Karlić u ruke provincijalne predstojnice s. Leonke Bošnjak Čovo.

Obnova zavjeta

U nedjelju, 25. ožujka, za vrijeme euharistijskog slavlja u lovretskoj kapeli, s. Nada Dolić i s. Mirjana Puljiz obnovile su zavjete na godinu dana, u ruke provincijalne predstojnice s. Leonke Bošnjak Čovo.

S. Magdalena Višić postigla magisterij

S. Magdalena Višić je 10. veljače 2012. godine položila završni ispit i postigla magisterij iz religiozne pedagogije, katehetike i pastoralne psihologije na Teološko-filozofskom fakultetu Sankt Georgen u Frankfurtu. Magistrarski rad o temi *Oprostiti, ali ne i zaboraviti - Pomirenje u obiteljskim odnosima kao šansa buduće obiteljske kateheze u Hrvatskoj* napisala je pod vodstvom prof. Dr. Dr. Klausua Kiesslinga.

Plenarne sjednice VFZ-a

U samostanu sv. Leopolda Bogdana Mandića u Zagrebu 27. i 28. siječnja održana je redovita Plenarna sjednica Vijeća franjevačkih zajednica u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, na kojoj je sudjelovala i naša provincijalna predstojnica s. Leonka Bošnjak Čovo.

Izvanredna sjednica VFZ-a na kojoj se raspravljalo o pripremi za proslavu 800. obljetnice dolaska sv. Franje u naše krajeve održana je 20. veljače u samostanu sv. Frane u Splitu. Na sjednici je sudjelovala provincijalna zamjenica s. Jozefa Lučić. Formiranje zbora za euharistijsko slavlje prigodom proslave povjerenjeno je s. Nedjeljki Milanović-Litre.

Seminari za poglavarice

Seminar za više poglavarice na razini HKVRPP održan je od 27. veljače do 1. ožujka u Karmelu svetog Ilije u Buškom Blatu na temu *Duhovni život i njegov razvoj. Što on je i što nije?* Voditelj je bio o. Jakov Mamić, karmelićanin. Na seminaru je sudjelovala naša provincijalna predstojnica s. Leonka Bošnjak Čovo.

Na istu temu i na istom mjestu, pod vodstvom istog predavača, održan je i seminar za kućne poglavarice od 5. do 8. ožujka. Iz naše Provincije sudjelovale su: s. Natalija Vučković, s. Ivana Džimbeg i s. Marta Škorić.

Duhovna obnova za animatore duhovnih zvanja

Duhovna obnova za animatore duhovnih zvanja u organizaciji HKVRPP održana je 17. ožujka 2012. godine u Blaškovcu. Voditelj duhovne obnove bio je o. Antonio Čirko, karmelićanin. Iz naše zajednice na obnovi je sudjelovala s. Danijela Kovačević.

Stručni skup za djelatnice katoličkih dječjih vrtića

U organizaciji Povjerenstva za predškolski odgoj HKVRPP u Zagrebu je 16. i 17. ožujka održan stručni skup za djelatnice katoličkih dječjih vrtića. Sudjelovale su i naše sestre: s. Sanja Stojić, s. Kruna Plazonić, s. Miranda Škopljanac Mačina, s. Božidara Kottek, s. Ljiljanka Marić i s. Helena Rašić.

Dani sv. Klare

Dana 16. i 17. ožujka 2012. godine u samostanu sv. Klare u Zagrebu održani su *Dani sv. Klare*. Nizom stručnih predavanja o sv. Klari, obilježen je jubilej 800. obljetnice poziva sv. Klare i utemeljenja Reda siromašnih sestara sv. Klare. Na ovom slavlju sudjelovalo je i petnaestak naših sestara zajedno s provincijalnom predstojnicom s. Leonkom Bošnjak Čovo.

Bolesne sestre

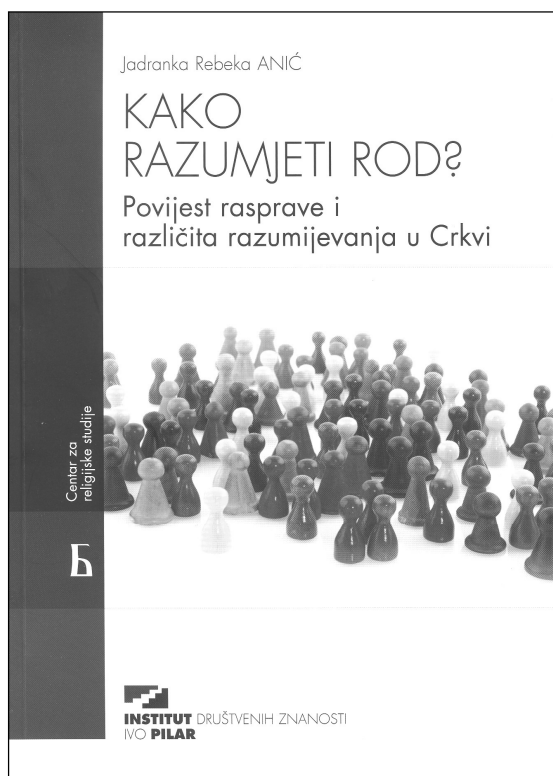
Uz brojne sestre koje podnose zdravstvene poteškoće, u posljednje vrijeme više sestara bilo je potrebno liječničke pomoći i bolničkog liječenja: s. Ana Vidić, s. Zorislava Radić, s. Bernardica Jenjić, s. Anizija Šućur, s. Silvestra Bešlić, s. Andrijana Marušić, s. Radoslava Bralo.

Seminar za juniorke

Seminar za sestre s privremenim zavjetima u organizaciji Povjerenstva za početnu formaciju HKVRPP održat će se 18. i 19. svibnja 2012. godine u Duhovnom centru sestara Kćeri Božje ljubavi u Granešini. Tema seminara je *Virtualno zajedništvo*, a voditelji su vlč. Ivan Miklenić i fra Mirko Mataušić.

ZBIVANJA I OSVRTI

KAKO RAZUMJETI ROD?

Najnoviju knjigu s. Rebeke Anić predstavili su 27. prosinca 2011. u Gradskoj knjižnici Marka Marulića u Splitu prof. dr. Inga Tomić-Koludrović, pročelnica Odjela za sociologiju sveučilišta u Zadru; don Anton Šuljić, pomoćnik ravnatelja u katoličkoj izdavačkoj kući Kršćanska sadašnjost; prof. dr. Slavica Jakelić, profesorica na University of Virginia te sama autorica, s. Rebeka. Knjigu je kao drugu knjigu Funkcionalnog centra za religijske studije izdao Institut društvenih znanosti Ivo Pilar.

Predstavljajući su istaknuli da su u knjizi *Kako razumjeti rod? Povijest rasprave i različita tumačenja u Crkvi* prikazani konteksti u kojima se pojavljuje i razvija pojam rod (gender) te tumačenja i prihvaćanje pojma u Katoličkoj Crkvi. Genealogijom pojmova i ukazivanjem na svijet strahova, interesa i borbi koji se skrivaju iza tih pojmova, ova knjiga, prema mišljenju predstavljača, želi unijeti

jasnoću u jezik, omogućiti razumijevanje i otvoriti dijalog.

Razotkrivanju kompleksnosti katoličkih teoloških rasprava o rodu s. Rebeka prilazi tako što u centar svoje analize stavlja knjigu *Rodna revolucija: Relativizam u akciji* njemačke katoličke autorice Gabriele Kuby, u Hrvatskoj prevedenu kao *Nova ideologija seksualnosti: Izazovi i opasnosti gender revolucije* (Verbum, 2010.). Knjiga je to koja je od mnogih prihvaćena kao autoritativan, pa čak isključiv, vodič kroz katoličko promišljanje roda. Prof. Jakelić predstavila je kontekst iz kojeg potječu postavke koje zastupa Gabriele Kuby, te lik i djelo dviju autorica o kojima je Gabriele Kuby u svojim postavkama ovisna a koje imaju utjecaja i na stavove o rodu Papinskoga vijeća za obitelj. Prof. Jakelić je također upozorila i na rasprave koje se o konceptu *kulturnog rata* vode u Americi a koje zanemaruje Gabriele Kuby i njoj slični autori i autorice te taj koncept nekritički prenose u Europu.

Prof. Tomić-Koludrović i don Anton Šuljić prikazali su sadržaj knjige s. Rebeke vrednujući ga iz sociološke, odnosno teološke perspektive. Istaknuli su, između ostaloga, da s. Rebeka postavke o rodu Gabriele Kuby i njezino tumačenje odnosa Katoličke crkve prema konceptu roda u knjizi provjerava na temelju značenja što ih pojam rod ima na razini Europske unije; na temelju značenja koje pojmu rod u međunarodnim i europskim dokumentima pripisuje Njemačka komisija *Justitia et pax*; na temelju značenja koje rod ima u sklopu rodnih teorija, u izjavama Svete Stolice, u crkvenim dokumentima i u teologiji. Osim prikaza različitih definicija i ocjena rodnog koncepta, s. Rebeka istražuje izvore razumijevanja roda kao *šifre za homoseksualnost* (temeljna postavka Gabriele Kuby) kao i izvore na kojima se temelje postavke crkvenih dokumenata o rodu. Prema mišljenju

predstavljajući, ovim istraživanjem s. Rebeka ukazuje da u Crkvi postoji široka lepeza razumijevanja pojma rod: od posvemašnjeg odbijanja rodni teorija autora čija se stajališta temelje na slabom poznavanju rodni teorija i na svjetonazoru obilježenom dualističkim poimanjem zbilje i odbojnosti prema suvremenom svijetu, do kreativnog dijaloga teologa. Sveta Stolica svojim izjavama i dokumentima bliža je stajalištu katoličkih konzervativaca, ali ih odbacivanjem biološkog determinizma posve ne podržava.

Predstavljajući su istaknuli da je knjiga *Kako razumjeti rod?* respektabilna studija koja će čitateljima u Hrvatskoj pružiti ne samo složeniji pogled na pojam roda, nego ih i potaknuti na daljnje promišljanje koliko neka nedovoljno sofisticirana i nedovoljno kritična i nedovoljno kontekstualizirana shvaćanja pojedinih pojmova mogu izazvati ne samo zabuna nego i ideoloških nesuglasica. Ocjenjuju da knjiga predstavlja sjajan primjer hermeneutike vođene principima strpljivog oslušivanja i odčitavanja ideja drugih, naročito onih s kojima se autorica ne slaže. Budući da je knjiga s. Rebeke bogata izvorima, objašnjenjima i kontekstualizacijama koje daleko nadilaze knjige slične vrste, predstavljajući su mišljenja da će knjiga postati nezaobilazna literatura u svim budućim raspravama i kolegijima koji se tiču društvene konstrukcije roda. Premda je knjiga pisana unutar i zbog hrvatskih prilika, smatraju da i po poruci i po metodi nadilazi regionalne okvire te su poželjeli da knjiga što skorije bude prevedena na neki od stranih jezika.

Saša Mrduljaš

RIJEČ BOŽJA STVARATELJICA

U organizaciji Sekcije za katehizaciju provincijskog Vijeća za apostolat održan je u Zadru, 2. siječnja, cjelodnevni susret sestara katehistkinja, voditeljica liturgijskoga pjevanja i sakristanka na temu *Riječ Božja stvarateljica*. Na susretu koji je animirao o. Damjan Kružićević, OSB, nazočilo je dvadeset i pet sestara.

Sestre su svoje duhovno, rekreativno i kreativno druženje započele molitvom Trećega časa u kapelici arbanaškoga samostana.

Brat Damjan se u uvodnom molitvenom promišljanju referirao na početak Ivanovog evanđelja, posvješćujući da se Bog u povijesti izrekao na ljudski način kako bismo ga u svom govoru tražili i dozvolili mu da njegova Riječ daje smisao i značenje našim riječima, našem životu. "Riječ je razapela svoj šator, ušatorila se i među nama redovnicima. No, nerijetko se događa da nas naše zajedništvo razapinje, stoga mi", pozvao je okupljene sestre, "ovaj put u svom zajedništvu razapnimo šator Božjoj prisutnosti".

U duhu takvih poticaja sestrama se obratila i provincijalna predstojnica s. Leonka Bošnjak Čovo. Izrazila je želju da ovaj susret ne bude samo ugodno druženje nego i korak prema radikalnijem življenju s Božjom Riječju i od nje.

Nakon pozdravne riječi s. Leonke uslijedilo je izlaganje na temu *Riječ Božja stvarateljica*. Predavač je dozvao u pamet općeljudsko iskustvo preživljanja riječi, bilo pohvale bilo pokude. Kad primimo pohvalu ona nas takne u srce i dugo ostaje pohranjena u nama. Još dugoročnije preživamo riječ koja nas uznemiri i rastuži. Loše riječi prebiremo sa svom

brižnošću i održavamo ih svježima tako da uvijek ostaju nove i britke. Možda čak i više nego kad su izrečene. Ljudska riječ ima veliku snagu. S njom se može osobu ubiti, ali i uskrisiti. Riječ je talent koji nam je Bog dao i pitanje je samo kako se s njim služimo. Koristimo li moć riječi da bismo njome razarali ili stvarali život?!

Da bi naše riječi bile u službi života, važno je da svoju snagu crpe iz susreta sa živom Riječju koja je tijelom postala. Kad se Božjoj Riječi otvorimo u duhu poniznosti i pobožnosti, ona u nama oblikuje svoj život, dodiruje našu razasutost i daje joj čvrstoću, prema onoj Jobovoj: "Nisi li mene k'o mlijeko ulio i učinio da se k'o sir zgrušam?" (Job 10,10), jer ima u sebi stvarateljsku snagu.

Mi smo svakodnevno u doticaju s tekstovima Svetoga pisma, međutim sve je to uzalud ako se ta Riječ ne nastani u nama kao što se nastanila u Mariji, ako djelom ne postane. No, to se ne događa odjednom. Odjelotvorenje Riječi u osobnom životu zahtijeva promjenu, obraćenje, ali i hrabrost ne prilagoditi se ovom svijetu. Upustimo se u avanturu promjene svoga mentaliteta s Riječju Božjom koja je za nas postala malenom, smanjila se da bismo je posve razumjeli i smekšali se pred njom, postali njezini suradnici.

U završnici izlaganja o. Damjan je posvijestio da je dinamika Riječi Božje u našem životu živa ili je zamrla i da je to vidljivo u malim i običnim svakodnevnim situacijama. Kao mali osobni test ponudio je nekoliko pitanja: koliko nas Riječ Božja potiče da živimo u zajednici, da ne kasnimo na zajednički ručak, da ne izbjegavamo zajedničku molitvu, da ne zaboravljamo na obljetnice i rođendane... Riječ Božja redovito kuca na vrata našega srca, u liturgijskom čitanju, na misi, u molitvi Časoslova. Kuca, kuca, kuca. Otvorimo joj se. U duhu pobožnosti i poniznosti budimo spremni čuti, slušati i poslušati što nam govori i iskusit ćemo njezinu životvornu snagu.

Nakon izlaganja uslijedio je rad u skupinama s ciljem prepoznavanja djelatnosti Božje Riječi u životu sv. Franje, sv. Klare i zajednice Lovretskih sestara. Prva je skupina imala zadatak izdvojiti etape Franjinoga poziva i preobrazbe, povezujući ih s prvim biblijskim izvještajem o stvaranju. Druga je skupina promišljala o životu i djelu sv. Klare prema modelu dviju biblijskih žena – Judite i Estere, dok je treća skupina trebala biblijskim citatima potkrijepiti put sestrinske prisutnosti od dolaska prvih sestara u samostan picokara kod Sv. Ciprijana pa do Lovreta danas.

Radionice su izvukle maksimum kreativnosti sestara koje su veoma zauzeto pristupile postavljenim zadacima. U plenumu se tijekom iznošenja rezultata rada uprisutnila svijest o Božjoj djelatnosti u životu mnogih spomenutih likova, od Abrahama, Judite, Estere, sv. Franje i sv. Klare do sestara naše zajednice. O. Damjan se posebno osvrnuo na životopise pokojnih sestara naše zajednice koji su sabrani u knjizi *Put u svjetlo* iz kojih se, kako je rekao, može iščitati vjera u Boga i njegova djelatna milost. Svi navedeni primjeri iz prošlosti svjedoci su vjere koja i u nama danas može činiti Božja djela, oživotvorivati Riječ.

Duhovno, rekreativno-kreativni susret sestara katehistkinja, voditeljica liturgijskoga pjevanja i sakristanka zaključen je euharistijskim slavljem i željom da se opet susretnemo, samo u većem broju.

s. Natanaela Radinović

NA NOVOM POČETKU

Uoči blagdana Svijećnice, s I. Večernjom upriličen je, u krugu lovretske zajednice, Obred uvođenja u redovnički život s. Marine Fuštar.

Ovaj čin, za mene tako važan, vanjski je znak i još jedan korak mog unutarnjeg hoda i otkrivanja otajstva Božjeg poziva u svim njegovim dimenzijama i ljepoti, kako u duhovnom smislu tako i u ostvarenju u konkretnom životu na konkretan način.

Istinski sam zahvalna svim sestrama što su mi ovaj trenutak učinile posebnim, posvjedočivši mi Božju ljubav u radosti i zajedništvu. U vašoj iskrenosti, drage sestre, može se iščitati radost zbog onog što vi jeste, redovnička radost koja proizlazi iz života s Bogom i iskustva njegove ljubavi. Lice zajednice koja odražava Božju blizinu poticajan je i ohrabrujući znak za mene koja stojim na početku redovničkoga života.

Svaki trenutak u kojem čovjek dolazi pred Stvoritelja iskrena srca, malen i siromašan, svjestan svoje slabosti, izražavajući svoje predanje, potresan je ali i prirodan, dramatičan ali i spontan, sam po sebi razumljiv kao uviranje u rijeku kojoj pripada. U tom blagoslovljenom molitvenom susretu, događaju uranjanja i sjedinjena sa Stvoriteljem razvija se čovjekovo biće a njegova slabost biva zaogrnutu Božjom snagom i ljubavlju te postaje sposoban zakoračiti u neizvjesno i to snagom koja nije njegova, razdavati se u ljubavi koja nije njegova. Tko tako čini nadrasta sam sebe, preobražavajući se u Kristu. To je nezasluzena milost Svevišnjega malome čovjeku.

Na novom početku zahvaljujem Gospodinu za sve primljene milosti, osobito za milost poziva na posvećeni život. Cijelo svoje biće stavljam u Njegove ruke kako bi moj život bio što više na Njegovu slavu.

Hvala ti, Bože, što moje oči gledaju spasenje tvoje.

s. Marina Fuštar, novakinja

ZAJEDNIŠTVO PROSLAVE DANA POSVEĆENOGA ŽIVOTA

Proslava Dana posvećenoga života potaknula me na promišljanje kako osobnu kreativnost što bolje integrirati u zajednicu. Prostor u kojem se ostvaruje život u snazi Duha, tj. redovništvo, jest Crkva. Kroz redovničke zajednice Crkva doživljava snagu Duha i milosnu nazočnost Isusa Krista. To iskustvo imamo i mi posebno u zajedničkoj molitvi, u euharistijskom slavlju u kojem nas Isus Krist snagom Duha Svetoga okuplja da “prinosimo čistu žrtvu Imenu njegovu”. U svakoj misi ispunja nas Duh Sveti i potiče da budemo u Kristu “jedno tijelo i jedan duh”. Takvo se ozračje jedinstva moglo osjetiti i na susretu povodom obilježavanja Dana posvećenoga života koji je u Dubrovačkoj biskupiji održan 18. veljače u dvorani Pape Ivana Pavla II.

Na susretu, koji je započeo molitvom Trećega časa, nazočio je i o. biskup Mate Uzinić, koji je svim redovnicama i redovnicima čestitao Dan posvećenog života.

Nazočnima se obratio i fra Stanko Dodig, kapucin, predsjednik Vijeća za posvećeni život Dubrovačke biskupije te ukratko predstavio predavačicu s. Katarinu Maglicu, dominikanku.

S. Katarina je u uvodnom dijelu predavanja na temu *Usamljen usred zajednice* citirala Einsteina koji je rekao: „Čudno je to što sam svjetski poznat, a tako osamljen“. Stanje usamljenosti ne pogađa pojedinca nego i zajednicu. Ako se negira ili maskira, usamljenost se ipak na različite načine izražava i to kao anksioznost, depresija i agresija. Psiholozi razlikuju dvije vrste usamljenosti: emocionalna usamljenost i socijalna usamljenost. Naglasak je s. Katarina stavila na usamljenost pojedinca u fazama redovničkog života od novicijata, juniorata, pa sve do starije dobi. Istaknula je korake koje pojedinac unutar zajednice treba poduzeti kako bi se uspješno borio i na kraju pobijedio ovaj veliki problem. Na putu prevladavanja usamljenosti trebalo bi početi od priznanja osjećaja krivnje, preko donošenja odluke o pobjeđivanju usamljenosti kroz mentalno duhovnu i psihičku aktivnost, povezivati se s onima koji dijele isti interes. Usredotočenost na tri duhovna principa: osnaživati zajedništvo s Bogom, živjeti plodove Duha i razvijati svijest da smo djeca Božja, pomaže nam u izgradnji osobnoga života i života zajednice. Kad se cijela zajednica susreće i napaja na pravom izvoru, nema straha od osamljenosti, jer Duh Sveti progovara u srcu svakog pojedinca i potiče ga da se ugrađuje u zajednicu. Svi uzroci usamljenosti bi trebali iščeznuti pred snagom zajedništva hranjenog molitvom, blizinom i ljubavlju prema Bogu i ljubavlju koju gajimo jedni prema drugima.

Nakon predavanja, kojim je predavačica oduševila sve prisutne, krenuli smo Stradunom do crkve Sv. Vlaha. Na ulazu smo upalili svijeće koje je biskup sa svećenicima blagoslovio, te smo se sa zapaljenim svijećama iz crkve Sv. Vlaha u procesiji uputili prema katedrali Gospe Velike. Na početku euharistijskog slavlja koje je predvodio biskup Uzinić zapjevali smo antifonu *Uđite s hvalama na vrata Njegova, u dvore Njegove s pjesmama*. Biskup je posvijestio kako izvanjskom procesijom s upaljenim svijećama, simbolikom svijetla, želimo stanovnicima Grada posvjedočiti bit posvećenoga života. Biti redovnik i redovnica znači poput svijeće gorjeti te goreći izgarati za Krista i ižaravati svima oko sebe njegovu prisutnost. U propovijedi biskup je istaknuo kako se evanđelje o preobraženju izvrsno uklapa u našu dubrovačku proslavu Dana posvećenog života, tako što podcrtava dva osnovna vida toga života – oba su bila prisutna u našem uspinjanju od crkve Sv. Vlaha prema katedrali - a mogu se sažeti u pojmove Križ i Svijetlo. U svjetlu Isusova preobraženja potaknuo nas je na razmišljanje i o pozivu, kako pokazati zadovoljstvo i životnu ispunjenost zbog činjenice da jesam to što jesam unatoč poteškoćama, problemima,

nesporazumima, koje ima svaki život i koji od svakoga života čini križ. Potaknuo nas je da čeznemo za brdom preobraženja, za onim trenutkom u kojemu će nebeskim svjetlom biti obasjani svi naši križevi, trenutkom u kojem ćemo shvatiti i prihvatiti ljepotu našega posvećenog života, ljepotu našega biti redovnice i redovnici, našega biti kršćani s Kristom. Spominjući se utemeljitelja naših redova i karizmi rekao je da su ih mnogi mladići i djevojke s oduševljenjem slijedili jer su na njihovim licima i u njihovim životima prepoznali križ i svjetlo preobraženja koje životu daje smisao. U nastavku propovijedi biskup je pročitao pismo koje su u ime Vijeća HBK za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života i Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica uputili redovnicima i redovnicama i posvećenim laicima, rekavši da, iako smo ga većinom pročitali, smatra svojom dužnošću pročitati ga iz dva razloga. Prvi je što je već zamišljeno da se pročita na ovakvom skupu, a drugi je taj što nam to pismo govori na koji je način redovništvo u prošlosti u svjetlu Kristovog križa preobražavalo stvarnost našega svijeta, a pokazuje kako je to moguće i potrebno činiti i u buduće.

Nakon slavlja euharistije fra Stanko je zahvalio svima koji su dali svoj obol organizaciji susreta. A na samom kraju uslijedilo je zajedničko fotografiranje ispred katedrale. Zatim smo se uputili na zajednički ručak i druženje u restoranu Sv. Klare u radosnom i opuštenom ozračju.

s. Marislava Samardžić

VJERA I ZDRAVLJE

U organizaciji Sekcije za medicinsku i socijalnu službu provincijskog Vijeća za apostolat upriličen je 11. veljače u Splitu susret za sve sestre. Na susretu je sudjelovalo četrdesetak sestara, koje su na Dan bolesnika i blagdan Gospe Lurdske promišljale o svom odnosu prema zdravlju i bolesti, vjeri i sumnji. Naime tema susreta bila je *Vjera i zdravlje*, a predavač prof. dr. Zvonko Rumboldt.

Susret je započeo kratkom meditacijom u kojoj su sestre kroz riječ, glazbu i sliku promišljale *Blagoslov jednog starca*. Nazočne je pozdravila provincijalna predstojnica s. Leonka Bošnjak Čovo Sirahovim riječima: "Sine moj, u bolesti ne budi potišten, već se Bogu moli jer on zdravlje daje... Ali i liječniku mjesta daj i njega je Bog stvorio..." (Sir 38, 9. 12-14), uz izraze dobrodošlice prof. Rumboldtu.

Prof. Rumboldt je u svom izlaganju istaknuo tri temelja dobre medicine: znanstveno saznanje, tehnološko dostignuće i ljudsko razumijevanje koji su temelj svakog suodnosa. Tajna liječenja leži u brizi za bolesnika koja podrazumijeva slušanje i razumijevanje, stručnu potkovanost kroz znanja i vještine, istinu o bolesti ali bez oduzimanja nade te skrb kroz pozornost, poštovanje i razumijevanje. Kako uopće procijeniti religioznost u odnosu na zdravlje? Kako se ona uopće može izmjeriti? Kroz učestalost molitve ili sudjelovanje u socijalnim aktivnostima vjerske organizacije ili nešto slično? Ako postavimo pitanje znanstvenog istraživanja odnosa vjere i zdravlja pitamo se: Mogu li se metafizičke pojave mjeriti fizičkim jedinicama? Ne, ali nam se postavljaju tri nova pitanja naspram vjere: Djeluje li? Koristi li? Isplati li se? Ako taj odnos gledamo kroz dobitak ili gubitak, onda

smo zasigurno gubitnici jer se vjera ni na taj način ne može izmjeriti. Međutim, neka istraživanja pokazuju da religiozne osobe manje posežu za porocima, ovisnosti o alkoholu, pušenju i da manje obolijevaju od krvožilnih, dišnih i probavnih bolesti. Dotaknulo se pitanje odnosa između molitve i bolesti. U tom je kontekstu dr. Rumbolt izrekao uvjerenje da molitva djeluje pozitivno na osobu koja moli, može mijenjati okolnosti molitelja ili drugih osoba. Molitelj ima povjerenje u Boga i više povjerenja u liječnika. Molitvom se međutim, ne može od Boga iznuditi zdravlje niti će ona učiniti da nestane bolest koja je za čovjeka zlo. David Hume postavlja pitanje zla: “Želi li Bog suzbiti zlo, ali ne može? Onda je nemoćan. Može li, ali ne želi? Onda je zao. Ako ipak i može i hoće, odakle onda zlo?” Odgovor na ovo pitanje daje nam sv. Augustin: “Ti kažeš da ne razumiješ Boga. Bezumniče! Kad bi ga razumio, to više ne bi bio Bog!”

Vjera je dakle dar i mi sami smo odgovorni i pozvani gajiti taj dar. Zdravlje je također dar, a bolest je šansa sazrijevati kroz patnju. Sigurno je samo jedno da mi koji vjerujemo trebamo biti prepoznatljivi, drugačiji, oni koji zrače nadom.

Nakon predavanja nastavili smo susret u razgovoru na temu i razmjeni iskustava, osvrćući se najviše na odnos vjernika i nevjernika prema zdravlju i bolesti, suočavanje vjernika i nevjernika s bolešću i umiranjem. Zahvalile smo prof. Rumboldtu na ovom susretu u nadi da će ovakvih susreta biti i više.

s. Andrea Nazlić

SUSRET MALIH MISIONARA

Župa sv. Ante, Smiljevac u Zadru, na poticaj bivšeg župnika don Mladena Kačana već dugi niz godina njeguje poseban odnos prema misijama i misionarima. Tako se najmlađi župljani, tj. djeca svake subote aktivno druže u tzv. *misijskoj radionici*. U prijateljskom ozračju izrađuju prigodne čestitke, uskrсне košarice, cvjetne aranžmane, slike koje se vezu koncem i druge sitnice. U određenim prilikama nakon sv. mise organiziraju se prodajne izložbe te se od prikupljenog novca pomaže djeci Afrike koja su u potrebi.

Ovi *mali misionari* imaju volje, ljubavi i dovoljno slobodnog vremena da, uz Božju pomoć i uz veliku podršku odraslih iz župe, pomažu siromašnima. Za njih se povremeno upriličuju susreti rekreativnog karaktera. Tako su na poticaj svećenika o. Piotra Palowskog, direktora papinskog misijskog dijela za Zadarsku nadbiskupiju, u subotu 25. veljače u 15 sati imali godišnji susret *Malih misionara*. Bio je to dan radosnog druženja uz molitvu, pjesmu i prigodni program.

U program su se uključili svi župljani. Zbor mladih je otpjevao nekoliko pjesama, a s njima i neki od *malih misionara* kao članovi dječjeg zbora. Zajedno su pjevali pjesme: *Bože, mira* i *Tamo gdje palme cvatu*. Susret je molitvom otvorio o. Pieter koji je srdačno pozdravio *Male misionare*, zahvalivši im za sve što su do sada učinili za najsiromašnije u dalekoj Africi.

Učenici četvrtog i šestog razreda pod vodstvom prof. Ivane Ivković izveli su predstavu *Isus u Africi*. Prikazali smo im kratki dokumentarni zapis o misiji u DR Kongu, gdje žive i djeluju naše sestre. Njihova je radost bila neizreciva kad sam im za vrijeme dokumentarca

ukazala da se među brojnom afričkom djecom pred školom nalazi dvoje djece o čijem školovanju brine naša OŠ Smiljevac.

Čini mi se potrebnim istaknuti da je jedna skupina odraslih iz župe osjetila kako je osim materijalne pomoći misionarima još potrebna duhovna podrška. U želji da im je pruže oni se sastaju jednom mjesečno na klanjanju pred Presvetim i mole za duhovne potrebe misionara.

Vrata naše župe do sada su se uvijek s radošću otvarala za misionare i misionarke koji su nam dolazili u goste. U lijepim nam je uspomenama ostao susret s našom s. Erikom Dadić i o. Antom, redovnikom iz zajednice verbita kojoj pripadaju i naši svećenici o. Pioter i o. Ryszard.

U završnici programa i susreta u čast *Malih misionara* počastili smo se kolačima koje su napravile vrijedne ruke mama i baka. Želja nam je da nam se pridruže novi članovi koji će s ljubavlju uložiti svoje vrijeme i sposobnosti u humano djelo pomoći potrebitima. Neka nas sve zajedno u životu vodi Isusova poruka koju smo u prigodnoj predstavi ponovno jasno čuli: *Što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste (Mt 25,40).*

s. Antonela Malenica

KRIST ME JE ZANIO I SMEO

Dana 24. ožujka 2012. u kapeli naše provincijalne kuće u Splitu položila sam svoje prve redovničke zavjete.

Tom je prigodom moje srce lupalo brže nego inače, a koljena su klecala. Što mi znači dan moga zavjetovanja i sami zavjeti, ja ne mogu i ne znam riječima opisati, barem ne tako da bi me netko u potpunosti razumio jer ovo duboko iskustvo preplavljuje moje biće i nadvisuje moje riječi. Jedino i jednostavno, mogu reći da je to bio divan i blagoslovljen dan i ja sam još uvijek u slavljeničkom raspoloženju. Krist me je zanio i smeo. Zahvatio je moj život i ja sada ne želim ništa drugo nego dohvatiti Njega.

Navodeći primjere Isusa, Marije, sv. Pavla i sv. Franje, o. Jozo Milanović, OSB, koji je predvodio euharistijsko slavlje, u svom je nagovoru u više navrata isticao da moj/naš *Amen* treba biti i obuhvatiti moje/naše cijelo biće. *Amen* koji izričem(o) treba biti *Da, Gospodine*, a ne maska, ne gluma. To je *Amen* potpunoga predanja iza kojega treba staviti točku. Znam, u mom životu će doći trenutci kada će iza *Amen* biti mnogo upitnika, zareza, uskličnika, ali isto tako znam da će Bog strpljivo čekati i dati snage, pomoći da oni postanu točka.

Želim da mi primjeri Isusa, Marije, sv. Pavla i sv. Franje koje je naveo o. Jozo, kao i primjeri sestara i svih ljudi kojima sam okružena, budu trajno nadahnuće u iskazivanju moga *Amen*, da mogu *Amen* svoga srca prenijeti u *Amen* cijelog svojega bića.

Želim se od srca zahvaliti sestrama koje su mi s ljubavlju uljepšale i uzveličale ne samo taj dan, nego i mnoge druge dane i pomagale mi na razne načine, svjesno i nesvjesno, koje su kuhale, pospremale, pjevale i molile. Hvala vam svima!

Gospodin vam dao mir!

s. Dragica Karlić

SUSRETI I DUHOVNE OBNOVE ZA MLADE

ZAJEDNICE MLADIH IZ ZADRA

U srijedu, 15. veljače u našem samostanu u Arbanasima, održan je prvi zajednički molitveno-katehetski susret mladeži iz zadarskih župa. Susret je organiziran na poticaj voditeljâ zajednicâ mladih iz Zadra među kojima je i zajednica Frame koja se redovito okuplja u našem samostanu.

Susret je započeo molitvom krunice i ispovijedi, a misno slavlje u kapeli samostana predvodio je don Zdenko Dundović, nadbiskupijski povjerenik za mlade. "Susret s Isusom znači spoznaju, otkriti istinu o sebi. To je najljepše u životu što nam se može dogoditi. Božja riječ je nešto najintimnije što je darovano čovječanstvu. Da bi čovjek mogao vršiti tu riječ i ispuniti što traži od njega, mora je čuti i razumjeti", poručio je don Zdenko okupljenim mladima. Poslije sv. mise uslijedilo je kratko euharistijsko klanjanje. Kao misao vodilja uzete su riječi iz Psalma 27: "Lice tvoje, Gospodine, ja tražim, ne sakrij svoga lica od mene".

Poslije molitvenog dijela druženje se nastavilo u dvorani. Uz pjesmu i ugodni razgovor dogovorene su i buduće aktivnosti: posjet mladima iz skupine Nadzemlje u Splitu, organizirati Križni put mladih u ožujku. Svi okupljeni složili su se s prijedlogom da se nastavi s ovakvim oblikom okupljanja jednom mjesečno. Stoga je i dogovoren datum sljedećeg susreta: 14. ožujka; u isto vrijeme: 20.00 sati; i, naravno, na istom mjestu: samostan školskih sestara franjevnika u Arbanasima.

s. Rita Maržić

GOSPODINE, NAUČI NAS MOLITI!

U našem samostanu u Zadru 3. ožujka održana je cjelodnevna duhovna obnova na temu *Molitva*. Sudionici obnove bili su osnovnoškolci, učenici sedmih i osmih razreda, njih 24 iz Arbanasa, Smiljevca i Paga. Za susret su ih oduševile njihove vjeroučiteljice: s. Tamara, s. Antonija i s. Antonela, a s. Marta i s. Danijela su animirale i predvodile susret. Kroz izlaganje i radionicu pokušali smo produbiti razmišljanje o osobnom molitvenom životu, analizirati najčešće zapreke u molitvi, posvijestiti važnost ustrajnosti u molitvi te molitvu doživjeti kao istinski dijalog i susret s Bogom. Nakon iscrpnog rada slijedila je okrjepa i rekreacija. Susret je završio meditacijom i klanjanjem. Mladi su otišli radosni, sa željom ponovnog susreta.

s. Danijela Kovačević

PROČISTIMO SRCE

U samostanu Sv. Franje u Imotskom u subotu, 10. ožujka, upriličena je korizmena duhovna obnova za vjeroučenike osmih razreda iz škola Imotskoga dekanata.

Nakon uvodne molitve gvardijan fra Zoran Kutleša održao je duhovni nagovor na temu *Sv. Franjo i korizma*. Mladima je pokušao približiti sv. Franju i njegovo življenje korizmenog vremena s naglaskom na osobno obraćenje. Pozvao ih je da se po uzoru na sv. Franju poprave kako bi Crkvi mogli dati novu, mladenačku snagu napunjenu ljubavlju.

Prigodni igrokaz za mlade pripremila je s. Filipa s učenicima OŠ Stjepan Radić u Imotskom pod naslovom *Kako instalirati ljubav*. Cilj igrokaza bio je posvijestiti da na putu ljubavi često nailazimo na prepreke poput starih rana, slabog samopoštovanja, srdžbe, mržnje, te potaknuti na pročišćavanje ljubavi od svega što ona nije, a to se može neizmjenim praštanjem čiji su plodovi osmijeh, toplina, mir i sreća.

Nakon kratke stanke i osvježenja uslijedio je rad u skupinama koji su predvodili vjeroučitelji: Veronika Galić, Marija Bubalo, Marija Škeva i s. Filipa Smoljo, na temu *Korizma je, imaj srca*. Mladi su otkrivali što mogu u ovo milosno vrijeme činiti očima, ušima, rukama, nogama i usnama na putu ljubavi prema svima koje nam je Bog dao.

Nakon pokorničkog bogoslužja koje je predvodio gvardijan, mladi su pristupili sakramentu pomirenja. Kruna susreta bilo je euharistijsko slavlje koje je predvodio fra Edvard Sokol uz koncelebraciju fra Vjeka Vrčića.

Na duhovnu obnovu odazvalo se osamdeset troje mladih i osam vjeroučitelja.

Zajedno s Majkom Terezijom u susretu s bližnjima želimo reći: “Bože, želiš li moje ruke? Dajem ti ih! Bože, želiš li moje noge? Dajem ti ih! Bože, želiš li moj glas? Dajem ti ga! Bože, želiš li moje srce od zore do mraka da bi voljelo sve ljude bez iznimke? Dajem ti ga! Bože, naše usne i srce kliču hvala svima koji su bili i koji će biti s nama.”

s. Filipa Smoljo

RIJEČ NAŠA SVAGDAŠNJA

Cjelodnevna duhovna obnova na temu *Riječ* održana je 10. ožujka u našem samostanu u Zadru. Dvadeset mladih iz Medicinske škole i Klasične gimnazije Ivana Pavla II. proveli su dan, kako oni kažu, na drugačiji način. Susret je animirala s. Danijela Kovačević.

Danas u vrevi riječi često smo pasivni slušatelji i nevješti govornici. Bez riječi ne razumijemo Boga, svijet, sebe i druge. Riječ nije naše vlasništvo, ali se njome služimo. Nazivamo je svojom ili je izgovaramo kao tuđu. Ona uspostavlja odnose među ljudima ili ih dokida. Prenosi informaciju, ali je i iskrivljuje. Izriče istinu ili laž. Riječ povezuje ili razdvaja. Ovim mislima vođeni, mladi su u skupinama analizirali kakva je njihova komunikacija u obitelji, školi i društvu, koje su teme u središtu njihove komunikacije kao i društva općenito. Ovaj zadatak probudio je u njima dramsku i likovnu kreativnost te su se i na taj način međusobno obogatili. Nakon što smo osvijestili važnost riječi u međuljudskim odnosima pokušali smo vidjeti koje nas riječi stavljaju u odnos s Bogom.

Nakon iscrpnog prijepodnevnog rada slijedio je ukusan ručak. U poslijepodnevnom dijelu programa mladi su sudjelovali u rekreaciji i meditaciji. Susret smo okrunili euharistijskim slavljem koje je predvodio don Josip Lenkić, koji je mladima uputio prigodnu riječ. Misno slavlje svojim je pjevanjem uveličao zbor mladih *Juvenis* iz župe sv. Petra, Zadar-Ploče.

s. Danijela Kovačević

DUHOVNE OBNOVE ZA ODRASLE

HRABROST PREOBRAŽAVATI SE

U subotu 3. ožujka u poslijepodnevnim satima održana je duhovna obnova za odrasle osobe koje je okupila s. Rozarija Župić u našem samostanu u Zadru. Obnovu je animirala s. Karolina Bašić na temu *Hrabrost preobražavati se*.

Kroz biblijske slike i popratne meditacije sudionici su ponirali u vlastiti život pod vidom važnosti trajne preobrazbe, suobličavanja Isusu Kristu kroz sve ono što nam se događa. Liturgijski obredi nas na poseban način uvlače u taj proces, zato je potrebno “dati se zahvatiti” bogatstvom koje nam se nudi u obredu, otvoriti se “dodiru” Kristove milosti.

Na susretu je sudjelovalo 20-ak osoba koje su izrazile zadovoljstvo da se mogu naći te zajedno razmišljati i izmijeniti iskustva o svojoj vjeri i – zajedno moliti.

s. Karolina Bašić

USUSRET USKRSU

U svima nama postoji potreba da se duhovno obnovimo, da na trenutak stanemo i napravimo reviziju prijednoga puta. Tako smo pokušale i u Pagu oplemeniti proteklo vrijeme i blagosloviti ga poticajnim mislima kroz duhovnu obnovu na temu *Ususret Uskrsu*. Voditeljica duhovne obnove za paške gospođe bila je s. Marta Škorić.

Okupilo se preko 20 žena željnih ovakvih susreta. Obnova je započela u petak 9. ožujka poslije podne molitvom križnog puta i euharistijskim slavljem u crkvi Sv. Franje. Nakon toga susret se nastavio u župskoj dvorani meditacijom *Otvoriti se*, koja nam je pomogla da spoznamo zašto je potrebno ući u sebe i vidjeti nepregledne zidove koje gradimo i ne dopuštamo bližnjima da uđu. Otkrile smo i smisao ovakvih dana. I postavile pitanje što je, a što nije duhovna obnova te zajednički tražile odgovor. Duhovna obnova je novo rođenje odozgo, od Boga, od Duha Svetoga. Ona uključuje oprostjenje grijeha i pomirenje čovjeka i Boga te čovjeka i čovjeka. Upravo ova pitanja potakla su nas da spoznamo koji su pokazatelji autentičnog duhovnog života. Osoba koja uistinu živi odgovorno, koja je okrenuta prema drugome i s njim gradi odnose, koja čuje, uvažava, podržava i omogućuje rast drugih živi autentični duhovni život jer daje život drugome. Svatko izgrađuje svoj duhovni život po mjeri svoje osobnosti. Tu nema šablona i nikada ne smijemo po svom iskustvu mjeriti drugoga. Osnovni kriterij duhovnosti je da se Bogu ne penje, nego je On taj koji silazi u susret čovjeku.

Drugi dan obnove započele smo molitvom u 9 sati te smo ga provele u zajedništvu do 18 sati. Prijepodne je bilo izlaganje i rad u skupinama. Izlaganje je bilo o molitvi kroz primjere iz evanđelja. Molitva je najbolji način pripreme za Uskrs premda je često doživljavamo kao breme koje moramo nositi kroz život. Nekad je definicija molitve bila da je ona razgovor s Bogom. Danas pak mislimo da se sve više pretvara u monolog. Zašto je tomu tako? Spoznale smo da je čovjek pun dvojnosti. Može biti vanjski i unutarnji. I molitva može biti vanjska i unutarnja. Postoje načini i stupnjevi molitve. Terezija iz Lisieuxa je dala izvrsnu definiciju molitve: “Za mene je molitva zanos srca, jednostavan pogled bačen prema nebu, usklik zahvalnosti i ljubavi u kušnji kao i u radosti”.

U radu u skupinama zaključile smo da je molitva sastavni dio našega života i da nam je potrebno s vremena na vrijeme to posvijestiti. Nakon okrjepe i rekreacije, u popodnevnim satima je bila biblijska meditacija i pokorničko bogoslužje. Imale smo dovoljno vremena da zavirimo u svoje srce i vidimo što nam je činiti. Meditacija nad tekstom Jakova koji bježi u nepoznato pomogla je da spoznamo koliko nam je Bog blizu i kada mi sami bježimo od sebe i svojih strahova.

Dan je prošao kao u trenu. A slavlje euharistije koju je predvodio naš župnik don Igor Ikić bilo je kruna naše duhovne obnove. Na euharistijskom slavlju pridružili su nam se mladi predvođeni pjevanje. Korizmenim su nam pjesmama otvorili srca Bogu. Hvala Bogu za ovo milosno vrijeme. Neka se ponovi!

Nema ekskluzive u duhovnosti. Svi smo pozvani na nju. Svi smo pozvani susresti se s Bogom u svojoj nutrini.

s. Marta Škorić

GDJE SU DVOJICA ILI TROJICA...

U poslijepodnevnim satima u subotu 10. ožujka održana je u našem samostanu u Zadru duhovna obnova za roditelje i djelatnice dječjeg vrtića.

Susret je animirao fra Goran Malenica koji se nalazi kod otaca benediktinaca na Čokovcu. Odazvalo se malo roditelja, ali "gdje su dvojica ili trojica sabrana u moje ime, tu sam i ja među njima" (Mt 18,20), rekao je Isus. To se doista i osjetilo. Fra Goran je poticajno govorio o korizmenom vremenu posluživši se slikom kamena i Abrahama, praoca naše vjere. Roditelji su aktivno sudjelovali svojim razmišljanjima i pitanjima.

U našoj smo kapeli slavili sv. misu. U prigodnoj propovjedi fra Goran je sve prisutne potaknuo na svakodnevno ozbiljno preispitivanje vlastitoga života, potrebu da svoje misli i srce čistimo od svega zastarjelog i okorjelog, da damo prostor Bogu kako bismo mogli imati novost života. Da dopustimo Bogu da prodre u nas, da nam dade novo srce i nov duh koji samo On može dati.

s. Lucija Bilokapić

DANI SV. KLARE

O 800. obljetnici poziva sv. Klare i početaka Drugog franjevačkog reda u samostanu sestara klarisa u Zagrebu u Mikulićima održana je središnja proslava 16. i 17. ožujka 1012. godine pod geslom *Pospješujte svoj hod iz dobra u bolje* (1PJa 32). Slavljeničko ozračje i dobrodošlicu sestara klarisa iskusio je i znatan broj naših sestara iz Zagreba i Splita koje su svojom nazočnošću iskazale podršku sestrama u hvalevrijednom i uspjelom pothvatu.

Dani svete Klare, a ne simpozij kako je u svojoj samozatajnosti istaknula s. M. Tarzicija Čičmak, koja je osmislila i naslovila program, imali su sva obilježja simpozija. U dvodnevnom predavanjima osam je predavača pokušalo približiti lik velike kršćanke i siromašne gospođe sv. Klare.

Jednostavnost prostora - program se održavao u crkvi u sklopu samostana – i pomnjivo birani predavači – bili su zastupljeni predstavnici sva tri franjevačka reda i četiri staleža, od biskupskog do laičkog, usko povezana s franjevačkom duhovnošću i karizmom – intenzivirali su osjećaj bratsko-sestrinske povezanosti u Kristu i radost zbog pripadnosti, i po sv. Klari blagoslovljenom, franjevačkom redu. Jedinstvu i međusobnoj povezanosti doprinijela je skupina Framasa i pripadnika FSR-a koji su stigli iz Rijeke kako bi posvjedočili svoje prijateljstvo s nekadašnjom framašicom a sada sestrom klarisom.

Na otvorenju jubileja opatica samostana s. M. Alojzija Bevanda je u svom pozdravnom slovu poželjela da u *Danima svete Klare* Svetica uistinu bude s nama, da nas provede kroz svoju školu nasljedovanja Krista kako bismo prepoznali svoj poziv i poslanje u Crkvi i svijetu danas. O suvremenosti Klarine duhovnosti i njezine poruke govorili su na svoj način

svi predavači. Međutim, govoriti o Klari - *biljčici svetoga Oca Franje* kako se ona sama običavala nazivati - gotovo je nemoguće bez spomena svetoga Franje. Njihove životne priče i redovi neodvojivi su od kada se Klara odlučila slijediti Franju u svom evanđeoskom životu. Usvajajući isti evanđeoski duh ona ga je sačuvala u sebi u najizvornijem obliku, nije dala da se izgubi u mijenama svijeta nego ga je brižno njegovala u klauzuri svoga srca. Zbog toga je Klara povlaštena i vjerodostojna učiteljica franjevačke duhovnosti.

Možda je Klara u tomu uspjela jer je bila entuzijast. Taj pojam krije u sebi neku posebnost i tihi otpor postojećem stanju. Biti entuzijast znači biti svoj, drugačiji. U etimologiji grčke riječi *en theo* krije se bitno značenje pojma - biti u Bogu. Takva je bila Klara. Stoga je i ostala dosljedna Kristu i Franjinom načinu nasljedovanja Krista, siromašnog, raspetog i poslušnog. Ustrajavajući na tom putu čak je bila, na svoj način, u neposluhu, u otporu na prijedloge kojima se dovodio u krizu njezin život u dosljednom i korjenitom siromaštvu. Svojom tihom upornošću i blagim neposluhom oduprla se papinoj inicijativi ublažavanja siromaštva te tako sačuvala za sebe i siromašne gospođe kod Sv. Damjana povlasticu siromaštva.

Prema riječima predavača Klara je za ono vrijeme bila neobično odvažna te je svojim životom napravila revolucionarni preokret u shvaćanju žene i redovnice onoga vremena. Nitko od nje nije bolje branio vjernost prvotnom idealu i cjelovitost franjevačke karizme, unatoč mnogim pritiscima i poteškoćama koje je proživjela. Iščitavajući njezin životopis, svatko će moći naći sličnosti između Klarinog i našeg vremena, a njezin primjer može biti smjernica kako se postaviti u određenim situacijama prema izazovima vremena u kojem živimo.

Ako netko od sudionika proslave jubileja nije pročitao Klarin životopis i koji spis, vjerujem da mu je proslava probudila želju da to učini.

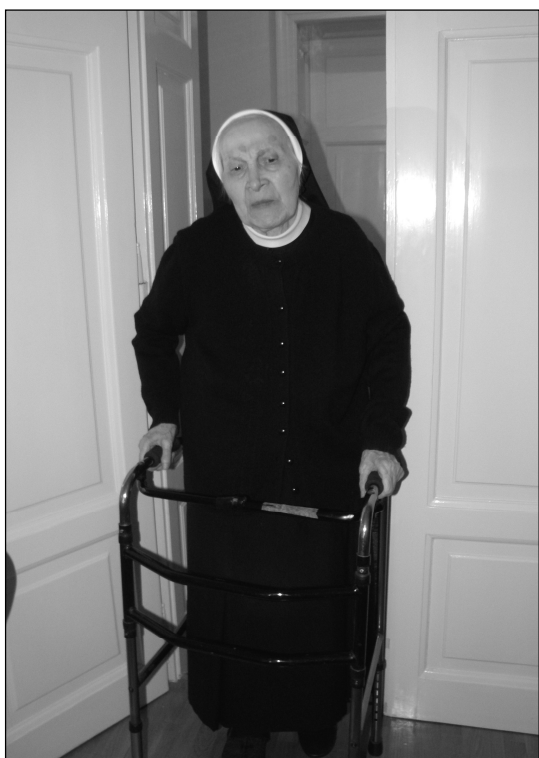
s. Natanaela Radinović

UZ 70. OBLJETNICU REDOVNIČKOGA ŽIVOTA

Sedam sestara zajedno su 1942. godine započele redovnički život u našoj Zajednici. Svima njima Gospodin je podario ustrajnost i relativno dug život. Tri od njih, s. Ana Vidić, s. Skolastika Rančić i s. Amalija Klapež, imaju milost zahvaliti Gospodinu za 70 godina redovničkoga života. To je bio povod za razgovor s njima i zapise koji slijede.

NEĆE MOJA ANĐA PROSITI

Naša s. Ana Anđa Vidić svoje dane provodi na bolesničkom katu samostana na Lovretu. Iako su je bolesti shrvale, ona se kršćanski suočava s njima. Dok sam s njom razgovarala, iz njezinih riječi i iskaza, bilo o sadašnjosti ili o prošlosti, isijavala je vjera i kršćansko prihvaćanje onoga što Bog od nje traži.

Anđa je rođena 24. prosinca 1924. u Lučanima (Sinj) od oca Ante i majke Ane r. Batarelo. Godine 1930. njezina se obitelj preselila u Brnaze. Bilo ih je osmero djece. Prema ondašnjim prilikama bili su dobrostojeća, bogata seoska obitelj. Imali su veliko gospodarstvo, a obrađivali su ga radnici koje bi otac unajmio. Nekada bi ih znalo biti i preko dvadeset. Prisjeća se kako bi je otac, još dok je bila curica, slao da provjeri koliko ima radnika: “Ajde, Anđelka, prebroji radnike”.

Njezini roditelji su bili pobožni i svoju su djecu odmalena učili moliti. Tako je mala Anđa već u

petoj godini predmolila kronicu. U njihovoj obitelji su svećenici bili posebno cijenjeni. To je još razumljivije kad se zna da je s. Ana imala strica svećenika, fra Stanka.

Anđa je bila jako nadarena. Kad je trebalo poći u školu, odmah je išla u drugi razred, jer ju je već kod kuće stric poučavao. U školi je imala vrlo pobožnu učiteljicu, Nikolinu Petrov, koja je svojim đacima poslije nastave znala govoriti o svećeničkom i redovničkom zvanju. Čak je s njima i kronicu molila. Možda tu leži i razlog da je Anđa upravo učiteljici najprije rekla da bi rado bila časna sestra. Majci je ta vijest bila draga, ali ocu se Anđa nije usudila to reći. Kad je otac ipak doznao, rekao je: “Ni za živu glavu, nismo mi sirotinja!” Naime, otac se bojao da će njegova kćer kad postane časna sakupljati milostinju kao što je vidio da to rade druge časne, primjerice s. Ljuba Boko, koju su poznavali. Ipak se primirio s tom vijesti, pa je onda govorio: “Ako Anđa dođe, mi ćemo njoj dati koliko bude trebalo, da ne ide drugdje prositi!”

Kako je Anđa dobro učila, stric je preporučio roditeljima da je pošalju dalje u školu. Tako je došla u Split na Lovret i upisala se u Domaćinsku školu koju su vodile školske sestre. S. Ana se prisjeća kako se tada osjećala jako sretnom, što se odražavalo i na uspjehu u učenju kao i na većem zanimanju za život sestara. Krišom bi znala sići do kapele i slušati kako

sestre mole. Tako je jednom s. Oresti izrazila želju da postane sestra. Vidjevši da je još premlada, s. Oresta joj je predložila da prije završi školovanje. Tako je i bilo. Dobila je diplomu švelje, što je kasnije postalo njezino glavno zanimanje u samostanu.

Anđa je primljena u kandidaturu 1. listopada 1939. godine. O kandidatkinjama je tada vodila brigu s. Bogoslava Drvarić. Anđa je bila tako gorljiva za redovničkim životom da je jedva čekala ulazak u postulaturu. Radovala se *ovratniku* kao *raju nebeskom*. Kroz vrijeme postulare i novicijata odgojiteljicom je bila s. Oresta. Ona je novakinje poučavala o svemu, a na pomnjev je način s. Ani govorila o svakom zavjetu, pitajući je hoće li po njima moći živjeti.

S. Ana je prihvatila redovnički život po zavjetima, koji je, prema njezinom sjećanju tada bio dosta strog. Tako se na primjer znalo klečati za kaznu ako bi se malo jače zalupilo vratima. Bilo je u to vrijeme i gladi, svjedoči s. Ana. Njezin otac je znao sestrama na Lovret donositi vreće brašna. Kao da se obistinilo ono: "Neće moja Anđa prositi!"

S. Ana je cijelog svoga redovničkog života bila švelja. Nakon završenog novicijata ostala je pola godine na Lovretu u šivaonici kod s. Tomislave Pantelić, vrsne švelje. Zatim je šivala u franjevačkom samostanu u Makarskoj (1943.-1946.), pa u Zagrebu u franjevačkom samostanu na Sv. Duhu (1946.-1947.). Poslije doživotnih zavjeta bila je godinu dana u sjemeništu Zadarske biskupije u Lošnju (1947.-1948.), pa u Zadru (1948.-1952.), a nakon toga u franjevačkom sjemeništu u Sinju (1952.-1954.). Najduže se zadržala u franjevačkom samostanu Poljudu (1954.-1965.), gdje je šest godina bila i odgovorna sestra. Nakon toga je godinu dana bila kod franjevaca trećoredaca u samostanu Sv. Mihovila u Zadru odakle je išla opet kod otaca trećoredaca, u novootvoreno sjemenište u Odru kraj Zagreba. Tu je ostala tri godine. Duže vrijeme bila je na bolovanju i to u našim kućama u Sinju i u Splitu. Zarana, zbog zdravstvenih razloga, s 48 godina odlazi u mirovinu. Ipak je i tada, koliko je mogla, radila na Sv. Duhu (1971.-1975.), pa neko vrijeme u Kaštel Lukšiću. Godine 1988. s. Ana dolazi na Lovret.

Dok je mogla rado je kukičala, izrađivala ručne radove. U posljednje vrijeme to ne radi te više vremena provodi u molitvi, čita koliko može, razmatra.

Na bolesničkom je katu s. Ana više od 20 godina. Bilo je kroz to vrijeme teških trenutaka i raznih bolesti. Svoje je trpljenje prikazivala Isusu i sjedinjavala svoje patnje s njegovom mukom. U svim teškim trenucima snagu nalazi u molitvi.

s. Milka Čotić

BOG MI JE BLAGOSLOVIO SVAKU ŽRTVU!

Iako u stanju staračke demencije, s. Skolastika izgovara duboke vjerničke rečenice čiji je sadržaj ispunjen cijelim njezinim životom. Ona, u dubokoj starosti, daje primjer življene vjere kada kaže da je u životu “učinila samo ono što je Bog tražio, ono što je trebalo učiniti kako bi drugi bili zadovoljni” što se odnosi na njezin život u redovničkoj zajednici, na rad s bolesnicima, bolničkim osobljem i liječnicima u bolnici gdje je radila cijeli svoj radni vijek. “Poštenje je za mene bilo uvijek najvažnije!” kaže, pokušavajući govoriti o svom profesionalnom i redovničkom životu i dodaje da je svojim radom nastojala u prvom redu “spašavati život čovjeka”. Na pohvalu pravednosti i poštenju koji su je krasili cijeli život, ona jednostavno odgovara “To me i Bog duži!”, a o motivima predanog rada u službi i samozatajnog redovničkog življenja s. Skolastika kaže: “Nisam ja živjela i radila da me netko proslavi nego da pomazem ljudima.” I na kraju dodaje: “Bog mi je blagoslovio svaku žrtvu.”

Možda je dovoljno ovo nekoliko rečenica koje je s. Skolastika izgovorila u životnoj fazi kada je s njom teško uspostaviti kontakt i komunikaciju s ciljem otkrivanja značajnijih detalja iz njezina bogatog i sadržajnog života. Kratkim rečenicama i sličicama iz sjećanja, ona svjedoči svoju duboku ukorijenjenost u vjeri i u zajednici školskih sestara franjevnica. Prva sjećanja su joj vezana uz školovanje kod “bijelih sestara” u Livnu gdje je o djevojčicama “vodila brigu jedna sestra koja je bila nepristupačna”, zbog čega se još kao djevojčica, Marija (s. Skolastika) odlučila poći u franjevke. Zanimljive su birane riječi kojima s. Skolastika i u sadašnjem svome stanju opisuje osobe ne osuđujući ih, ali jasno navodeći kako pojedine osobe, na našem putu, iako nam nisu drage, mogu imati važnu ulogu za naše životne izbore.

Bez težine, s lakoćom uranjamo u prošlost i život naše s. Skolastike. Kroz njezin razgovor sad u 93. godini života, čini nam se da su sva ljeta Gospodnja stala u njezinim živahnim očima, biranim riječima, u njezinom krhkom, sićušnom, istrošenom, ali još uvijek energičnom tijelu.

Vraćaju nas u tursko doba, kad njezin djed Stipe kao osmogodišnji dječak odlazi iz sela Budimira, s franjevcima po Dalmaciji, Hercegovini i Bosni. Izrasta u naočitog mladića, postaje glavni kuhar, *aščija*, u samostanu Gorica kraj Livna. U samostanu upoznaje lijepu i mladu pralju, Anu. Vjenčaju se! Za uzdarje dobivaju od franjevnica Božji blagoslov i prekrasno imanje koje se prostire po zelenim brežuljcima, s jedne strane omeđen suhozidom, a s druge hrastovom šumom. Uz kristalno čisti izvor rijeke Žabljak, mladi par je napravio kuću jednokatnicu i u nju stavljaju kao Božji blagoslov, dar franjevnica - kandilo koje gori i dan danas, punih šest generacija na istom mjestu ispod slike Majke Božje.

Ubrzo su, Bogu hvala, došla i djeca. Jedno od njih je bio Jakov Rančić, otac naše s. Skolastike. Sa svojom suprugom Katom imao je sedmero djece. Marija mala, vesela, crnomanjasta djevojčica (s. Skolastika), rođena je 26. siječnja 1920. godine kao šesto dijete.

Kad bi se dan raspuknuo zvukom podneva s goričkih zvonika, raskrilila bi se svom puninom bakrena mekoća, otkotrljala iskričavim plavetnilom do njiva, oranica, brežuljaka, kuća. Posao se ostavlja! Pozdravlja se *Andeo Gospodnji*, Boga se moli i Bogu zahvaljuje.

Gorički zvonici, kamena crkva, ogromna hrastova vrata u kojima su izrezbareni likovi svetoga Petra i Pavla, prekrasni barokni oltari za malu, sićušnu, razigranu djevojčicu Mariju, bio je to *raj na zemlji*. Dolazila je Marija, svakodnevno tajanstvenom izvoru, napajala se Božje mudrosti, Božje tišine, Božje ljepote i odrastala u želji da svoj život dariva Bogu.

Na tom svetom mjestu 1. studenog 1940. godine Marija je primljena u kandidaturu. Postulaturu je započela u Splitu 2. ožujka 1942., a novicijat 15. kolovoza 1942. godine. Prve redovničke zavjete položila je 16. kolovoza 1943., a doživotne 16. kolovoza 1946. u Splitu. Zanimljiva je činjenica da je, neposredno prije doživotnih zavjeta, umrla majka s. Skolastike, ali joj tu tužnu vijest nitko nije mogao priopćiti dok nije završila svečanost zavjetovanja.

Nakon prvih redovničkih zavjeta s. Skolastika je najprije djelovala u Sanatoriju dr. Roića u Splitu do 1949. godine, a nakon toga godinu dana u bolnici u Kninu. Od 1950. godine do umirovljenja 1980. godine djeluje u *Vojnoj bolnici* u Splitu. Školu bolničarke te sanitarne tehničarke završava uz posao, a najduže je radila kao instrumentarka na odjelu kirurgije.

S. Skolastika nije, na poslu, nosila redovničko odijelo, ali je svoju vjeru i redovničko poslanje svjedočila predanim, stručnim i savjesnim radom. Isticala se posebno u službi instrumentarke u kirurškoj sali *Vojne bolnice*. Bila je savjesna, pedantna, uredna i pouzdana u toj odgovornoj zadaći. Vrsni kirurzi, kao što je bio dr. Begović, su najmirnije pristupali operaciji ako im je mogla asistirati s. Skolastika. Poznata je anegdota iz njezina svjedočenja vjere i ljubavi prema Bogu kada je kirurg u sali opsovao Boga, a ona mu bacila instrumente rekavši: "Volu jedan, ti češ mog Boga psovati!" Morao joj se poslije ispričati kako bi mu i dalje asistirala pri operacijama, a lekciju je naučio za cijeli život. Na poslu je s. Skolastika posebno bila susretljiva prema kolegicama koje su bile majke. Mijenjala ih je kad god su to trebale, dežurala umjesto njih i pomagala im na sve načine.

Nakon umirovljenja s. Skolastika u više navrata zamjenjuje sestre na podružnicama kada je to bilo potrebno, a sama kaže da je rado zamjenjivala "sestre koje se nisu znale same za sebe zauzeti" kada su trebale vrijeme za učenje, polaganje nekih ispita i slično. Dok je bila u mogućnosti, posluživala je starije i nemoćne sestre na prvom katu provincijalne kuće u Splitu, gdje se sada, potrebna pomoći drugih, i sama nalazi.

U životu se s. Skolastika držala poznate poslovice prema kojoj *riječi lete, a primjeri privlače*, pa nikada nije puno govorila, niti propovijedala. Po tome ju uzorom drže i njezini mnogobrojni nećaci i nećakinje. Svi oni ističu primjer bogoljublja, čovjekoljublja, domoljublja i rodoljublja koji su prepoznatljivi u življenju njihove tete, a za njih su istinske vrijednosti kojima ih je cijeli život usmjeravala. Zahvalni su Bogu što ju im je podario kao svijetlo i vodilju na putu prema Njemu, izvoru svakoga Dobra i najvećem Dobru.

Uz pomoć nećakinje s. Skolastike, Josipe (Cune) Mamić Grubišić, priredila s. Klaudija Todorić

POVJERENJE U BOŽJU SNAGU I MILOST

S. Amalija Ana Klapež proslavila je nedavno svoj devedeseti rođendan, a ove godine slavi i sedamdeset godina redovništva. Kako je ona još uvijek dobrog pamćenja i dobre fizičke kondicije, molili smo je da kaže nešto o sebi, svom životu i radu. Tiha i samozatajna kao i uvijek, odgovorila mi je: “Što ću vam reći? Život je sve rekao.” Ipak je rado podijelila nekoliko crtica iz svoga života.

Ana je rođena je 11. veljače 1922. godine u Košutama (Trilj) od oca Martina i majke Pere r. Latinac. U obitelji je bilo devetero djece, tri brata i šest sestara. Živjeli su skromno, nije bilo raskoši, a ni oskudijevanja. U djetinjstvu je susretala redovnice i već tada je počela gajiti želju da i sama to jednom postane. U njezinoj konačnoj odluci za redovništvo imao je svoju ulogu i stric fratar koji je nju i njezine dvije sestre “uputio” u samostan. S. Cirila je bila milosrdnica, a s. Amalija i s. Anuncijata su školske sestre franjevke.

Ana je došla u samostan 1. prosinca 1940. godine. Kod kuće je završila četiri razreda osnovne škole. Kandidaturu je provela na Čitluku. Ti dani kandidature posebno su joj ostali u sjećanju. Često se sjeti života zajednice koji je odisao skladom i redom, te skladnog sestričkog pjevanja i svečane molitve liturgijskih časova. Iako se teško radilo i gotovo sve ručno, čak se kruh pekao za cijeli samostan pa je trebalo rano donijeti drva i naložiti vatru, bila je prava radost nakon napornog dana poći na počinak.

Za postulaturu dolazi u Split 14. veljače 1942. godine. Odgojiteljica joj je bila s. Oresta, koja je tu ulogu nastavila i u novicijatu sve dok nije postala provincijalna predstojnica. Onda je s. Teodora postala odgojiteljica. Anu su radovale novicijatske *poduke*, jer bi uvijek nešto novo naučila.

Poslije novicijata, to jest 1943. godine s. Amalija odlazi u Makarsku u franjevački samostan, gdje ostaje tri i po godine. Tu je prala, peglala i krpala rublje. Posla je bilo puno i trebalo ga je znati raspodijeliti, tim više što tijekom dana nije bilo struje, pa bi tek navečer, kada bi struja došla, sestre mogle peglati robu. Poslije Makarske premještena je u franjevački samostan u Zagreb, Vrbanićeva 35, gdje je radila istu dužnost, i opet tri i po godine. Tada je u samostanu bilo jako puno đaka i fratara, te je nekada trebalo priskočiti i u kuhinji, ili drugdje, prema potrebi, a s. Amalija je to rado činila.

Poslije Zagreba s. Amalija odlazi u Nadbiskupsko sjemenište u Zadar gdje obavljala razne kućanske poslove: čišćenje, pomoć u kuhinji, praonici. No, osim tih poslova nje govala je bolesne sjemeništare pa i bolesnike po njihovim kućama u gradu. S. Paula Pavičić ju je

naučila davati injekcije. Uočila je da joj to dobro ide, pa joj je rekla: “Mogla bi ti i u bolnicu, kad tako lipo radiš”. Ali s. Amalija nije voljela taj posao pa joj je teško palo kad je s. Paula ponovila: “Ići ćeš ti, ići”.

Tako je i bilo. Godine 1953. odlazi u bolnicu u Knin, gdje radi na internom odjelu kod s. Doloroze Aškerc, zatim jedno vrijeme radi na zaraznom odjelu. Školovala se uz posao. U Kninu je završila osmogodišnju večernju školu, a u Zagrebu je pohađala tromjesečni tečaj za EKG te u Zadru pola godine nadopune medicinske škole. Najduže je radila u kardiološkoj ambulanti, gdje je bila zadužena za snimanje EKG-a, od 1958. do 1988. godine, kada odlazi u mirovinu. U tom poslu se potpuno usavršila pa je i sama znala pročitati nalaz i upozoriti liječnika ako je nešto bilo hitno. Aparat za snimanje srca je bio prenosiv pa je s njim išla po svim odjelima, a i izvan bolnice po kućama bi obilazila bolesnike.

S. Amalija nije imala ograničeno radno vrijeme. Bila je u pripravnosti, spremna da se odazove na svaki poziv, bilo da ide u bolnicu ili na teren. Prisjeća se kako je jedne nedjelje ostala bez sv. mise. Tri puta se uputila na misu - ujutro, prije podne i poslije podne - i svaki put je dobila poziv da ide snimiti nekog bolesnika.

U svome radu se s. Amalija često susretala s teškim bolesnicima. Osim stručne pomoći, priskrbila bi im i duhovnu. Preporučivala im je sakrament bolesničkog pomazanja i ispovijedi. Kako je bilo sličnih prezimena, nije uvijek mogla procijeniti jesu li bolesnici pravoslavci ili katolici te nije znala koga će zvati. Snašla bi se pitanjem: “Hoćete li popa ili fratra?” Onda bi katolici rekli: “Daj ti nama našega fratra”. Ili, ako bi svećenik već nekom došao, drugi bi pitali mogu li se i oni susresti s njime.

U ono vrijeme sestre su radile u civilu. Bile su poštivane i cijenjene od hrvatskog i srpskog pučanstva. Gotovo sve sestre koje su bile u Kninu radile su u bolnici pa je i zajednički život bilo lakše uskladiti. Molitva je uvijek bila vrhunac zajedništva kninske sestričke zajednice. Često su zajedno išle na šetnju, rado su bile skupa. Navečer bi sjedile i razgovarale sve dok nije došla televizija.

Odlazak u mirovinu s. Amalija je prihvatila bez poteškoća. Njezina djelatnost tada ne prestaje nego se mijenja. Kao u mlade dane, odlazi ponovno u Zadarsko sjemenište, ovoga puta za vrataricu i tu ostaje godinu dana. Zatim odlazi u Dubrovnik u samostan Male braće, gdje radi u praonici i obavlja druge kućanske poslove. Iz Dubrovnika 1993. godine dolazi na Lovret, gdje je sve do prošle godine brižno posluživala starije i bolesne sestre. I sada rado pomogne sestrama koliko može. Vrijeme joj je ispunjeno molitvom, ručnim radom i malim znakovima pažnje za druge.

Biti redovnica 70 godina! - To je doista nešto veliko! U svom životu i radu s. Amalija je crpila snagu u molitvi. Za sebe kaže da je živjela lijepo i sretno. Rad medicinske sestre ju je ispunjavao zadovoljstvom što je mogla pomagati drugima. Sada s. Amalija živi tiho, ali upečatljivo svjedočeci osmišljen život protkan povjerenjem u Božju snagu i milost.

s. Andrea Nazlić

JEKA IZ AFRIKE

SEMINAR ZA ANIMATORE DUHOVNIH ZVANJA

U duhovnom centru *Amani* u Bukavu od 27. do 29. prosinca 2011. godine održan je seminar za animatore duhovnih zvanja. Tema seminara je bila *Odgovornost i vjernost u svojoj zauzetosti*. Na susretu su sudjelovali redovnice i redovnici iz raznih kongregacija prisutnih u našoj nadbiskupiji, nas dvadeset i pet. Iz naše zajednice sudjelovale smo nas dvije, s. Françoise Balibuno Ciza i s. Espérance Casinga.

Seminar je započeo pozdravom našeg oca nadbiskupa, mons. François Xavier Maroy, koji je naglasio da smo odgovorni za svjedočenje Krista svugdje gdje jesmo. Za animiranje duhovnih zvanja potrebno je raditi s mladima. U tom smislu je pozvao redovnike i redovnice da aktivno sudjeluju u radu osnovnih i srednjih škola.

Voditelj susreta bio je don Justen Sekatera, kancelar nadbiskupije. Naslovnu temu je razradio u tri podteme, za svaki dan po jednu: odgovornost, vjernost i zauzetost. Svaki dan imali smo tri predavanja i rad u skupinama. Razgovarali smo o bitnim pitanjima s kojima se susrećemo u svom radu, posvjedećući da je redovnička zauzetost veliki izazov za Crkvu u Africi. Voditelj je propitivao što nam je činiti kako bismo što bolje pojasnili i otkrili što baca sjenu na naviještanje Evanđelja? U zajedničkim promišljanjima naglasili smo potrebu produbljivanja i poboljšanja kvalitete katehizacije u bazičnim zajednicama u župi. Velika zapreka dubljem življenju evanđelja je i površno shvaćanje istine, odnosno olako življenje u neistini. Rak rana naše Crkve je mnoštvo sekti. Nažalost, veliki broj vjernika koji svako jutro sudjeluju na svetoj misi, poslijepodne i navečer obilazi razne sekte koje obećavaju ozdravljenja. I naravno, problem je i teška ekonomska situacija, te mnogi promjene i vjeru kako bi sačuvali ili dobili posao. Razgovarali smo i o našoj vjernosti Kristu. Poražavajuće je i to što ima mladih koji se angažiraju u župi i skupinama za duhovna zvanja samo zbog moguće novčane nagrade.

s. Françoise Balibuno Ciza

ZDRAVO ŽIVLJENJE AFEKTIVNOSTI

Vijeće za trajnu formaciju redovnica u Nadbiskupiji organiziralo je dva dvodnevna susreta za sestre s doživotnim zavjetima, a isto tako i za sestre juniorke. Predavač je o. Georges Kozuch, palotinac. Prvi susret održan je u Bukavu krajem mjeseca siječnja. Svećenik nam je pojasnio zdravo življenje naše afektivnosti, osjećaja i emocija, koji obilježavaju našu osobnu povijest. Postale smo svjesne koliko energije uzaludno trošimo uslijed sitnih nesporazuma i krivog razumijevanja u našem zajedničkom življenju, što proizlazi iz nedostatka potrebnih informacija. Kad nedostaje pravih informacija, svatko dodaje "svoju verziju istine". I upravo to ranjava zajedništvo. Manjak kvalitetne komunikacije pojačava osjećaj nelagodnosti u zajednici te umanjuje osjećaj pripadnosti. Isto tako utječe na slabljenje želje za molitvom i nemarnost u apostolatu.

Naši osjećaji bitno obilježavaju našu životnu povijest, duboko su urezani u afektivno pamćenje, tako da ih nismo ni svjesni, a zapravo ih živimo. Predavač nam je posvjestio kako su svi naši problemi u današnjim odnosima povezani s nekim ranama iz djetinjstva. I upravo su osjećaji mjerodavni pokazatelji tih davnih rana i nedostataka, te je potrebno znati ih prepoznati, čuti i razumjeti i, konačno, živjeti ih na zdrav način koji ne ugrožava osobu. Mnogo puta namećemo sebi osjećaj krivnje zbog raznih osjećaja, koji sami po sebi nisu ni pozitivni ni negativni. Oni samo ukazuju na problem. I naš duhovni život je usko vezan uz naš afektivni život. Potrebno je znati komunicirati s osjećajima, ali isto tako potrebno je znati pričati o njima s osobama od povjerenja. Zdravo življenje osjećaja koji su integrirani u našu osobnost pomaže nam u našem življenju i odnosu prema Bogu i prema drugima.

Dvije najčešće pogreške koje činimo u konfliktnim situacijama jesu nijekanje osjećaja i ovisnost o osjećajima, tj. kad se osoba prepusti osjećajima a zanemari razum.

Zanimljivo je bilo postati svjestan kako su upravo neugodni osjećaji, npr. ljutnja, važni i pomažu nam u našem zdravom življenju. S druge strane, nijekanje i potiskivanje ovakvih osjećaja, npr. zbog straha od osude, uzrokuje depresiju, nezainteresiranost, osjećaj krivnje i slično.

Zdravo življenje afektivnosti odražava se na naše međusobne odnose i bitno utječe na zajednički život u redovničkoj zajednici.

S obzirom na važnost i opširnost ove teme predviđeno je u mjesecu svibnju održavanje drugog dijela seminara o zdravom življenju afektivnosti.

S. Espérance Casinga

DOMAĆINSKA ŠKOLA BUMOLEKE

Skrb za najsiromašnije je oduvijek bila izvor i poticaj svakog našeg apostolata. Naše su prve sestre shvatile da su siromašne i nepismene djevojke upravo najpotrebnije njihove skrbi. Bile su svjesne da pastoral obitelji počiva na dobro pripremljenoj supruzi i majci, te su od početka naše misije Luhwinja krenule s otvaranjem Domaćinske škole za opismenjavanje djevojaka i mladih žena. Od danas postojećih takvih škola koje vode naše sestre, domaćinska škola *Bumoleke* u Luhwinji je najstarija. Kasnije su otvorene dvije škole u Bukavuu, *Magdalena* u župi Muhungu i *Cinabuguma* u našoj kući u Ngubi.

Ime *Bumoleke* na mashi jeziku znači svijetlost. I uistinu, opismenjavanje najsiromašnijih i marginaliziranih članova našega društva hvale je vrijedno djelo unošenja svjetlosti u obitelji.

Škola pruža mogućnost opismenjavanja, osposobljavanja za krojenje i šivanje, kuharstvo te osnove dobrog vođenja domaćinstva i zdravog života. Program je razrađen u suradnji s nadbiskupijskim centrom za unapređivanje položaja žena u društvu. Školovanje u centru *Bumoleke* traje tri godine. Na kraju se polaže završni ispit i polaznici dobivaju diplomu, koja je priznata na razini države, čime im se olakšava traženje i pronalaženje zaposlenja.

Škola je namijenjena najsiromašnijim djevojkama te su i uvjeti plaćanja participacije prilagođeni njihovim socijalno-ekonomskim prilikama. Nažalost, često je i najmanji iznos

participacije nekima nedostižan. Takvima mi sestre, zahvaljujući dobročiniteljima, nastojimo pomoći u školovanju. Šivanjem odjeće za djecu i za odrasle, šivanjem školskih uniformi, kao i prodajom poljoprivrednih uroda koje sami uzgajamo (šećerna trska, kupus, balancane i drugo povrće), nastojimo nabaviti potrebne materijale i platiti nastavnike.

Selo Luhwinja ima svoju reljefnu specifičnost – proteže se na “bezbroy” brežuljaka, koji povećavaju međusobnu udaljenost stanovnika. Velika većina polaznika škole dolazi upravo s najudaljenijih brežuljaka te je dolazak preko blatnjavih putova i puteljaka nemoguće očekivati do 8 sati ujutro. Zbog toga je početak nastave prilagodljiv situaciji.

Osim svoje reljefne specifičnosti i ljepote selo Luhwinja je poznato i po svojem prirodnom bogatstvu – zlatu. Zlato u našim brdima je privuklo mnoge strance sa svih strana svijeta koji su se angažirali u iskopavanje i izvozu te vrijedne rude. Nažalost, kao i uvijek, mnogo noviteta koje stranci donose sa sobom u malom vremenskom roku, na koje priprosti ljudi nisu spremni, negativno utječu na životne nazore ljudi i vrijednosni sustav. Problem s kojim se Luhwinja sada suočava je upravo to iskrivljeno shvaćanje životnih vrijednosti. Nova socijalna slika se odražava i na rad centra *Bumoleke*, jer su nerijetki slučajevi da djevojke prekinu školovanje zbog prerane trudnoće i udaje. Mnoge djevojke se oduševе za rad centra i započnu obuku, ali mali broj je onih koje ustraju do kraja.

Svjesne smo da je upravo danas, u velikoj ponudi krivih vrijednosti i moralnih shvaćanja, istinsko svjetlo Radosne vijesti i prave Istine najpotrebnije. Stoga se preporučamo u vaše molitve kako bismo i mi, kao nekoć naše prve sestre, zdušno i radosno radile na polju pružanja nade i smisla života najsiromašnijima od siromaha.

S. Noëlla Mizinzi, ravnateljica centra *Bumoleke*

MALI SUSRET I IZMJENA S UČENICIMA OSNOVNE ŠKOLE U BUKAVU

U sklopu *Projekta UNICEF Škole za Afriku* u splitskoj osnovnoj školi *Skalice*, naša s. Lidija Čotić želi uvrstiti scenski prikaz zamišljen kao razgovor između vjeroučenika ove škole te njihovih vršnjaka, tj. učenika osnovne škole iz DR Konga, gdje djeluju naše sestre misionarke. Da to doista bude *zbiljni* prikaz, zamolili smo s. Romanu Baković da nam navede neke opće podatke o djeci te da upriliči razgovor s učenicima a uz odgovor navede ime i dob djeteta i poneku sliku tih učenika. S. Romana je to učinila zajedno s ravnateljicom osnovne škole *Notre Dame de la paix* u Bukavu Marie Jeanne Mwa Buhendwa. Marie Jeanne majka je petero djece, sa suprugom skrbi i za petero siročadi koji i stanuju u njihovoj obitelji; svi u obitelji su franjevački trećoredci. Od srca im hvala!

Vjerujem da bi ova djeca rado na isti način porazgovorila sa svima nama, pa i u tome smislu svi mi možemo čitati njihove odgovore.

U prvome dijelu odgovora na postavljena pitanja doznajemo tko su ta djeca, gdje su uglavnom smještena, tko se za njih brine te ponešto o – kako i oni kažu – o njihovoj *lijepoj* zemlji. U drugome su dijelu pitanja i odgovori učenika o čemu bi rado razgovarali s djecom iz Europe, dotično iz Hrvatske.

O djeci

1. pitanje: Tko su ta djeca?

- Djeca su većinom siročad čiji su roditelji preminuli tijekom rata koji traje od 1996. godine;
- ili čiji su roditelji žrtve side;
- ili su djeca rastavljenih roditelja;
- djeca rođena izvan braka roditelja;
- djeca majka-djevojaka;
- djeca silovanja: rođena od žena koje su silovali vojnici ili razbojnici;
- napuštena djeca koja su postala djeca ulice, ali koje je netko prihvatio;
- djeca ratnih prognanika i izbjeglica koja su živjela u udaljenim selima uz šumu ili u šumi bez ikakve sigurnosti, u neljudskim uvjetima, osobito nakon što su spaljene njihove nastambe.

2. pitanje: Gdje ta djeca stanuju?

- Neka djeca stanuju u gradskim četvrtima u predgrađu, gdje se najsiromašniji nastanjuju. U samome početku, tu su Belgijanci smještali svoje radnike. Kod njih je nadolazila rodbina tražeći zaposlenje i mogućnost školovanja djece, jer po selima nije bilo škola. Zadnjih dvadesetak godina velik dio ovoga naselja zauzeli su došljaci-prognanici iz sela. Mnogi od tih prognanika najprije se obrate na župu, tražeći sklonište. Župa je pomogla sagraditi na stotine kućica za te prognanike. Država tu nije ni prstom makla. Crkva animira vjernike i sve ljude dobre volje da pomognu onima koji su u većoj potrebi, da budu solidarni i složni. Biskup obilazi župe, organizira sastanke sa župnicima. U cijeloj Nadbiskupiji organizirana je pomoć po sektorima, pomoć za

bolesnike i za zatvorenike. Tako svaka mala kršćanska zajednica ima određen dan u mjesecu da posjeti bolesnike i zatvorenike.

- Neka djeca žive kod susjeda.
- Neki kod bake ili kod tete ili kod ljudi dobroga srca, vjernika koji imaju sluha za potrebe drugih, koji suosjećaju s drugima u njihovim poteškoćama i nevoljama.
- Neki žive samo s majkom.
- Neka djeca kažu da žive u šatoru od cerade; druga u nekoj nedovršenoj gradnji bez prozora, bez vrata i najčešće bez krova. Djeca, koja tu provede noć, pokriju se s komadićima već poderane i bačene cerade. Sretni su kad nađu komadić kartona koji im posluži za ležaj. U ranu zoru, oni su prvi na ulici. Tržnice su pune takve djece jer tu proseći dobiju nešto pojesti i to je njihov život. Inače postoje u Bukavu dva centra za takvu djecu, drže ih redovnice sv. Đeme i svećenici ksaverijanci. U ta dva centra, djeci je omogućeno školovanje, tu stanuju i hrane se. Takvima su budućnost i odgoj koliko toliko osigurani. A ima ih još mnoštvo koji su beskućnici. Lijep broj baš takve djece školske sestre franjevke uputile su u školu i diskretno smjestile po obiteljima, a to sve zahvaljujući dobročiniteljima iz Hrvatske.
- Neka djeca kažu da je njihova kuća napravljena od zemlje, od blata; kuća drugih od dasaka.
- Uvečer, kažu oni: "...stavljamo kartone na rogožinu i tu spavamo, ali po noći je hladno a nemamo pokrivača da se pokrijemo".

3. Neka pitanja koja se odnose na njihovu lijepu zemlju.

- Kod nas, u našem gradu Bukavu teče rijeka Ruzizi.
- Imamo jezero Kivu, otoke na tome jezeru; planine i vulkane u Gomi, 200 km udaljeno od Bukavu.
- Imamo i sela i nasade banana i vrlo lijepu prirodu. Ali kako su pobunjenici u selima, svatko bježi u grad.
- Imamo mnogo prognanika i izbjeglica i djece prognanika, naših kolega – djece koja lutaju jer više nemaju roditelje ili nema nikoga tko bi se za njih brinuo. Ima i djece koja su napuštena zbog siromaštva i bijede, materijalne i moralne.
- Ima puno djece napuštene i od samih roditelja, posebno od očeva, koji su često neodgovorni i kad vide da ne mogu priskrbiti djeci ni ono najosnovnije za život, umjesto da se okrenu i potrude, oni odu u šumu, tobože iskopavati zlato i nešto zaraditi, ali nažalost mnogi se više i ne vrate svojim obiteljima. Tako teret cijele obitelji padne na majku. A mnoga djeca, videći da se nitko za njih ne brine, pobjegnu od kuće i žive na ulici od prošnje. To su pravi mali beskućnici i nažalost mnoštvo ih je posvuda uokolo. Samo se crkvene ustanove za njih brinu, makar je i to kao kapljica u moru.
- Mi potječemo iz obitelji s brojnom djecom, a roditelji nemaju posla. Ali mi živo želimo ići u školu da se bolje pripremimo za budućnost, da bismo se zaposlili, brinuli se sami o sebi i radili za razvoj svoje zemlje. Nažalost, mnogima od nas nedostaju sredstva za školovanje, kao primjerice: troškovi za školarinu, bilježnice, knjige, školska odjeća, obuća a čak i hrana. Eto, mi koji idemo u školu imamo mnogo poteškoća, ali mi smo zadovoljni, jer ipak mi se školujemo a ima mnogo naše braće, sestara i prijatelja koji nikada nisu stupili nogom u školu, a njih je vrlo mnogo.

4. Pitanje: Kako možete biti tako veseli a toliko vam nužnoga nedostaje?

U životu se ne može sve imati. Ako imam jesti barem jednom na dan i ako pronađemo koji novčić za troškove školarine, to je za nas veselje!

***O čemu bi djeca iz Bukavu
rado razgovarala s vršnjacima iz Hrvatske***

1. pitanje: Djeco, kada biste imali mogućnost susresti se i razgovarati s europskom djecom, što bi bio predmet vašega razgovora i koja biste iskustva s njima izmijenili?

- Mogao bih s njima razgovarati o našoj zemlji; upoznati ih s povijesti naše zemlje, naše četvrti te da u posljednje vrijeme razbojnici napadaju kuće, ukradu sve što u kući nađu, siluju i tuku djecu i roditelje. (Pascal Bagaya, 4. razr., 9 godina)
- Mogao bih im govoriti o predsjedničkim izborima koji su dobro prošli jer nije bilo nereda u našoj četvrti. (David Lola, 4. razr., 9 godina)
- Nakon izbora mislili smo da će nastati mir, ali nema mira u našoj četvrti; dakle, po meni, izbori su loše prošli. (Benedicta, 4. razr., 8 godina)
- Mogao bih ih pitati o njihovoj školi, njihovoj četvrti (području stanovanja); o njihovim obiteljima i čak o politici u njihovoj zemlji i o njihovoj civilizaciji. (Binti, djevojčica, 4. razr., 11 godina)
- Mogao bih im reći da je nas 9 djece u našoj obitelji, a moja je obitelj usvojila 6 druge djece ratnih prognanika i zajedno dijelimo ono malo što imamo. (Baciboné, dječak, 4. razr., 12 godina)
- Moja majka ima 8 djece, ali ja sam imala problema sa svojim stricem, pa sam odselila kod svoje bake i sretna sam kod nje, ali tu je nas 13 djece. (Wany, djevojčica od 12 godina)
- Moja je majka davno umrla. Sestre redovnice plaćaju moje školovanje. Svi živimo kod bake s tatom i mnogo ga volimo. (Daudi, dječak, 4. razr., 9 godina)
- Često nemamo što jesti ako naši roditelji nešto ne zarade prenašajući teške terete na tržnici. (Wani i Alice, djevojčice od 11 i 12 godina)
- Mogu im govoriti o svojoj obitelji. Naši su roditelji odgovorni i mi ih poštujemo. (Blandine i Bong, 4. razr., 8 godina)
- Moj djed je star. On ne može ništa raditi, ali on je ljubazan i ostaje s nama. (David Lola, 10 godina)
- U našoj kući sva su djeca dobra. Među nama nema kradljivaca. (Bahati, djevojčica, 10 godina)
- Nas je mnogo u obitelji, desetero djece i drago nam je što nas je toliko!
- Naša nas učiteljica dobro uči. (Biluge, djevojčica i Imani, dječak, 4. razr. osnovne škole)
- U našoj školi nema tučnjave, mi se volimo. (Bayunvikane Joseph)

2. pitanje: Možete li vi u nečemu pomagati tu europsku djecu?

- Možemo im pomagati savjetom; hranom, ako ni oni nemaju što jesti. (Bahati, dječak, 9 godina, 3. razr.)
- Možemo ih kod nas primiti, ako bi došli ovamo. (Serge Imani, dječak, 8 godina)
- Ja bih mogla od njih zahtijevala da se ne odijevaju nedolično, nego da sebe poštuju. (Zigashane, djevojčica, 8 godina, 3. razred)
- Trebaju pomagati svojim roditeljima i voljeti ih. (Dunia, djevojčica, 8 godina, 2. razr.)
- Mogu ih primiti u svoju malu kuću, i voljeti ih i pratiti ih u školu, u crkvu i na tržnicu. (Sanwana, dječak, 10 godina, 3. razr.)

3. pitanje: Mogu li oni vama u nečemu pomoći? I kako? U čemu?

- I oni nama mogu dati mnogo dobrih savjeta, poslati nam hrane, novca, da kupimo odjeću, školsku odjeću, obuću i pomagati nam lijekovima jer smo često bolesni.
- Mogu nam poslati školske torbe ili novac da podmirimo troškove školovanja, jer nas često istjeraju iz škole.
- Mi također želimo upoznati Riječ Božju, ali nedostaju nam Biblije i molitvenici.

4. pitanje: Koje su vaše svakodnevne poteškoće?

Svakoga dana mi imamo poteškoća, s to su:

- Često smo bolesni, jer nam nedostaje hrane. (Nera, 1. razr.)
- Padamo razred jer nam nedostaje novca za upisninu i školsku odjeću pa nas tjeraju iz škole.
- Mi nemamo vodu u slavini pa moramo donositi vodu iz jezera u velikim kantama koje su teže od nas.

5. pitanje: Zašto ste tužni, zašto plačete?

- Ja sam tužan kada me prijatelji izazivaju, kada u kući ili u četvrti ima smrtnih slučajeva, kad su moji roditelji bolesni, kada sam ja bolestan i kada susrećem mnogo siromaha u četvrti.
- Ja sam žalosna zbog patnje u našoj zemlji. (Sifa, djevojčica, 8 godina; 3. razr.)
- Ja plačem kada me istjeraju iz škole, kada padnem razred, kada padnem i ranim se, kada mi jave neku tužnu vijest, kada me tata tuče, kada me se ranjava, plačem kada me istjeraju iz škole zbog neplaćene upisnine.

6. pitanje: Kada se smijete?

Odgovore na 6. pitanje dala su djeca od 6-7 godina.

- Smijem se kad uspijem u školi,
- kada mi jave neku radosnu vijest,

- kada mama rodi,
- kad sam u crkvi,
- kad sam sa svojim prijateljima,
- kada tata na povratku iz sela donese hrane,
- kada dobijem poklon.

7. pitanje: *Nadate li se vi da bi vam netko mogao pomoći?*

- Ja se pouzdajem u Isusa jer nas on čuva od zla, čuva nas od lopova i od lošega prometa na putu.
- Ja se pouzdajem u naše svećenike i sestre redovnice i u naše nastavnike. (Syntia, sirotica u svemu, 5. razr. osnovne, 13 godina)

8. pitanje: *Komu ste posebno zahvalni?*

- Zahvalna sam svojim roditeljima.
- Svima koji mi plaćaju školovanje.
- Sestri redovnici koja mi mnogo pomaže.
- Svome djedu koji me čuva i plaća mi školovanje unatoč svojoj visokoj dobi.
- Svome Anđelu čuvaru.

9. pitanje: *Što je vama potrebno sada, danas?*

- Meni je potrebna novčana pomoć za školovanje. (Akonkwa Sylvie, djevojčica, 7 godina)
- Meni je potrebna školska torba, obuća, školska odjeća. (Asifiwe, djevojčica, 8 godina)
- Meni je potrebna hrana jer, kad sam gladna, ne mogu učiti ni smijati se, ni raditi, ni biti ljubazna. (Ansim, djevojčica, 10 godina, 3. razr.)

10. pitanje: *Što vas raduje u životu, u školi, u crkvi, u četvrti? U našoj zemlji?*

- U životu: Učenje. Da bude MIR. Dobro zdravlje. Uspjeh u školi. (Bishikwabo, dječak, 13 godina)
- U crkvi: Dani sabranosti. Vjeronauk, kateheze. Čitati i naučiti Evanđelje. Molitva i Božja Riječ. Klanjanje u župnoj crkvi i pohvale Bogu. (Cedric, 13 godina)
- U četvrti: Imati lijepu odjeću; šetnja; dobri susjedi. (Bibentyo, djevojčica, 13 godina)
- U Domovini: Da bude MIR; poljodjelstvo! Da jednoga dana imamo dobroga predsjednika! Kongoansko domoljublje!

11. pitanje: *Imate li dobre prijatelje? Što očekujete od svojih prijatelja? Što vi za njih možete učiniti?*

- Mi imamo dobre prijatelje i poneke loše prijatelje.

- Od dobrih prijatelja očekujemo dobre savjete i bratstvo.
- Mogu im pomoći u boljem učenju, primiti ih u kući, s njima se igrati loptom; zajedno šetati; zajedno ići u crkvu; tješiti ih kada im je teško.

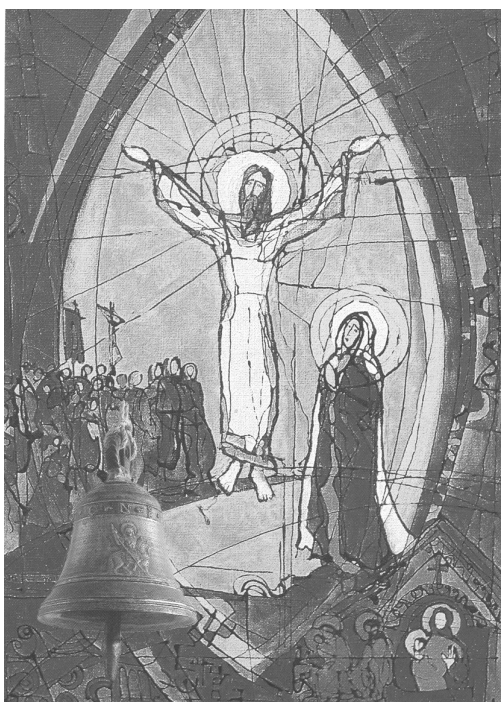
12. pitanje: Da imate prijatelje u Europi, u Hrvatskoj, biste li imali što s njima podijeliti?

- Mogu se dijeliti trenuci molitve.
- Možemo im iskazivati povjerenje.
- Mogu se podijeliti školske poteškoće, obiteljske poteškoće.
- Može se podijeliti novac; prijateljstvo; savjeti; i uzajamno jedni drugima željeti MIR.

*S francuskoga prevela i sabrala:
s. Judita Čovo*

USKRSNE ČESTITKE

Gospodine Isuse, neka Tvoj mir uniđe u svako srce. Učini da među nama bude više ljubavi, pravednosti, poniznosti i samozatajnosti. Na taj način ljudi će više upoznati Tebe, svoga dobrog Oca.

S ovim mislima, dragim sestrama želimo sretan Uskrs i puno Božjega mira, zdravlja i svega potrebnoga da svi budemo bliže Bogu i bratu čovjeku. Svakoj od vas šaljem srdačne pozdrave.

Vaše sestre iz Sv. Mihovila, Zadar

Uskrsli, izvor mira i radosti neka vas sve obasja svjetlošću svog Uskrsnuća. Aleluja!

Svim sestrama i svakoj napose želimo sretan Uskrs, uz srdačni pozdrav

vaše sestre iz Trpnja

Drage sestre!

Neka Uskrsli Krist razveseli naša srca i podari istinsku radost cijeloj našoj zajednici u domovini i našim sestrama izvan Lijepe naše. Žele i čestitaju sretan Uskrs

sestre iz Knina

U svjetlu Uskrsa otkrivamo da svemir ima srce, a njegovo je srce beskrajna ljubav, neizmjerena ljubav Boga koji se spustio. Ušao u naš svijet žrtvom i uskrsnućem Isusa Krista. (kardinal J. Bozanić)

Svim sestrama i čitateljima *Odjeka* sretan i blagoslovljen Uskrs žele

sestre iz Kaštel Lukšića

Drage sestre i čitatelji *Odjeka*!

Uskrsli nas poziva da vjerom u Njegovu pobjedu nad smrću budemo svjedoci snage svjetla koje može probiti svaki zamračeni kutak našeg života.

Svojim nesebičnim predanjem uskrsnoj radosti budimo dionici u "odvaljivanju kamena s groba"! Sretan Uskrs!

Sestre iz Frankfurta

Sretan Uskrs, dan života i pobjede. Neka i u nama kroz svakodnevne muke i umiranja uskrsava život. Uz čestitku i pozdrav

sestre s Dobroga, Split

Mir i radost Uskrsa, svim sestrama, prijateljima i čitateljima *Odjeka*, žele

sestre iz Sigurate, Dubrovnik

Gospodine, stavi u naše srce uskrsnu radost, da budemo sposobni živjeti novi život. Od srca žele, čestitaju i pozdravljaju

sestre iz Glonna

Aleluja! Uskrsli Isus je nada naša!

Neka ovaj blagdan nade i života trajno u nama boravi u radosti i miru.

Sestre iz Imotskog

Uskrsnu Gospodin, nada naša. Aleluja! Punina Uskrsa je kad svakodnevno ustajemo iz naših malih ili velikih grobova i kad omogućimo uskrsnuće onima pored nas. Tada radosno pjevamo uskrsni Aleluja, naši glasovi odzvanjaju u beskonačnost.

Sretan Uskrs svim sestrama Provincije i Družbe žele

vaše sestre, postulantkinje i kandidatkinje iz DR Konga

Ne plašite se! Isusa tražite, Nazarećanina, Raspetoga? Uskrsnu! (Mk 16,6)

Neka uskrsna radost ispuni naša srca jer je Raspeti uskrsnuo i nama donio život; neka nam pomogne da tu radost možemo nositi onima koje susrećemo i reći im da se ne trebaju bojati.

Drage sestre, budimo vjesnice uskrsnuća, i Isusova i našega koje će doći.

Sretan Vam Uskrs žele

sestre iz Arbanasa, Zadar

Mir vama! (Lk 24,36)

Mir i radost uskrsnoga događaja neka nas ispuni i učini dionicima Kristova života.

Sretan Uskrs svima žele

vaše sestre iz Sinja

Slaveći Isusovo uskrsnuće iskrenom radošću i dušom punom nade širimo uskrsnu radost i živimo svoju vjeru.

Sretan Uskrs i blagoslovljene blagdane svim sestrama i čitateljima *Odjeka* žele

sestre sa Ksavera, Zagreb

Uskrsnuo je! Neka svjetlo vjere, nade i ljubavi zasja nad svakim križem, smrću i grobom.

Sretan i blagoslovljen Uskrs svim sestrama žele

s. Marina, novakinja, i s. Karolina

A anđeo progovori ženama: Ne bojte se! Ta znam: Isusa Raspetoga tražite! Nije ovdje! Uskrsnu kako reče. (Mt 28,5-7)

Svim našim sestrama i čitateljima naših *Odjeka* sretan i blagoslovljen Uskrs – blagdan života, ljubavi i radosti, žele

vaše sestre s Lovreta

Drage sestre!

Vazmena nek ova slava svima bude na spasenje. Slavnim Kriste uskrsnućem daruj svoje krštenike.

Uskrsli Gospodin podario vam u životu i radu obilje svoga blagoslova, mira, radosti i ljubavi.

Sretan blagdan Kristova uskrsnuća žele vam

sestre s Jordanovca, Zagreb

NAŠI POKOJNICI

SESTRE NAŠE DRUŽBE

- S. M. Miroslava Vučić**, živjela 96 godina, u Družbi 76 godina
preminula 21. prosinca 2011. u Međugorju
- S. M. Cecilija Mislijević**, živjela 72 godine, u Družbi 54 godine
preminula 3. veljače 2012. u Kloštar Ivaniću
- S. M. Eugeniya Bebek**, živjela 93 godine, u Družbi 73 godine
preminula 8. veljače 2012. u Mostaru
- S. M. Marina Marinčić**, živjela 92 godine, u Družbi 66 godina
preminula 10. veljače 2012. u Međugorju
- S. M. Ružica Martić**, živjela 60 godina, u Družbi 41 godinu
preminula 16. veljače 2012. u Mostaru
- S. M. Anastazija Primorac**, živjela 94 godine, u Družbi 70 godina
preminula 4. ožujka 2012. u Međugorju
- S. M. Ljiljana Juretić**, živjela 71 godinu, u Družbi 50 godina
preminula 6. ožujka 2012. u Rimu

RODBINA SESTARA

Ivan Radić, brat s. Zorislave, preminuo 3. siječnja 2012.

Mate Kleva, brat s. Leopolde, preminuo 22. veljače 2012.

S. M. LJILJANA JURETIĆ

U utorak 6. ožujka u Rimu je preminula s. M. Ljiljana Juretić u 72. godini života i 51. godini redovništva. S. Ljiljana je prvi doticaj sa Školskim sestrama franjevkama imala u Splitu, gdje je i provela prve dane kandidature, a onda je redovničku formaciju nastavila u Rimu. Kao članica Rimske regije s. Ljiljana je uvijek rado dolazila na Lovret u vrijeme svojih pohoda Splitu i rodnom kraju, a nerijetko je i godišnje duhovne vježbe imala u Splitskoj provinciji. Jedno je vrijeme izražavala želju za prijelazom u Provinciju Presvetog Srca Isusova, a kad to nije ostvarila, zamolila je da bude pokopana u Splitu među lovretskim sestrama.

Sprovod pokojne s. Ljiljane bio je u subotu 10. ožujka u Splitu na gradskom groblju Lovrinac u 13 sati, a sveta misa zadušnica nakon sprovoda u samostanskoj kapeli na Lovretu. Sprovodne obrede predvodio je fra Nediljko Čarapić.

KRATKI ŽIVOTOPIS S. M. LJILJANE JURETIĆ

Anka Juretić, s. M. Ljiljana, rođena je 25. srpnja 1940. godine u Brštanovu, od oca Marka i majke Mare r. Marović. Za vrijeme NDH, otac Marko je bio načelnik općine Klis. Dolaskom komunista, Marka su partizani odveli u nepoznato odakle se nikad nije vratio. Majka Mara je ostala s osmero djece. Dvoje ih je umrlo dok su bili veoma mali. Od desetero djece, Anka je bila osma po redu. Majka Mara je sve činila da svoju djecu pošteno podigne na noge. Starija djeca su joj pomagala, dok su dvije mlađe djevojčice, Anka i Marija, nekoliko godina bile smještene u Domu za ratnu siročad u Kašel Lukšiću. Anka je znala pripovijedati o svom boravku u Domu, kako je bila lijepo prihvaćena, te kako su odgojiteljice bile pedagoški osposobljene osobe.

Po završetku osmogodišnje škole, Anka se upisala u bolničku školu u Splitu koju je završila s izvrsnim uspjehom. Neko je vrijeme radila u ambulanti u Splitu, ali ne zadugo, jer je odlučila stupiti u samostan. Godine 1960. dolazi u samostan Školskih sestara franjevnika na Lovret. Tu je susrela vrhovnu predstojnicu M. M. Tereziju Vidan, koja ju je pozvala da dođe u Rim. Anka se odazvala i 1. listopada iste godine stigla u Rim. Dana 7. ožujka 1961. započela je postulaturu, a 8. rujna stupila je u novicijat, s redovničkim imenom s. Ljiljana. Prve redovničke zavjete položila je 9. rujna 1962., a doživotne 9. rujna 1967. godine u Rimu.

S. Ljiljana je u Rimu završila višu medicinsku školu. Na molbu prof. Piacentinia, liječnika onkološkog odijela bolnice San Filippo Neri, usavršavala se u području citologije. S. Ljiljana je radila u bolnici San Filippo Neri od 1962. do 1974. godine kao viša medicinska sestra i glavna sestra odjela. Bila je doista stručna i precizna, stoga su je cijenili i poštivali i liječnici i osoblje bolnice.

Od siječnja 1974. do travnja 1977. godine vršila je službu kućne predstojnice u zajednici sestara koje su radile u bolnici Oftalmicum u Rimu. Istodobno je bila glavna sestra u istoj bolnici. U travnju 1977. godine premještena je u Grottaferratu gdje ostaje do siječnja 1978. godine. Pomaže u odgoju djevojčica koje su boravile u našem zavodu.

Od godine 1978. pa do svoje smrti s. Ljiljana živi u zajednici sestara u Via dei Colli della Farnesina. U toj je zajednici obavljala razne dužnosti. Neko vrijeme je vodila brigu o pranju i peglanju rublja, što je činila zdušno i savjesno. Zatim je niz godina bila vratarica. I tu se pokazala ljubazna, gostoljubiva, diskretna. Znala je svaku osobu lijepo prihvatiti i poslužiti.

S. Ljiljana nije bila dobroga zdravlja. Imala je nekoliko operacija, što je na njoj ostavilo ozbiljne posljedice. U zadnje vrijeme imala je poteškoće sa srcem. Trebala se ranije operirati, ali je to uvijek odgađala. Tek u rujnu prošle godine odlučila se na operaciju srca. Operacija je uspjela, ali je oporavak trajao duže od predviđenoga. Ustanovilo se da ima i drugih ozbiljnih zdravstvenih poteškoća. S. Ljiljana je znala težinu svoga zdravstvenoga stanja. Sve je prihvaćala vedro i s vjerom. Posebno, kada je bila svjesna neizlječive bolesti, potpuno se predala u ruke Božje. Bila je spremna ne samo prihvatiti bol nego i samu smrt. Zapravo, cijeli život se spremala za trenutak prijelaza u vječnost. Bila je vrlo pobožna, revna na zajedničkoj molitvi i drugim točkama dnevnoga reda. Cijelog se života trudila dosljedno živjeti ono što je obećala svome Gospodinu.

Dana 6. ožujka 2012. godine s. Ljiljana je preminula u Rimu u sestrinskoj kući na Farnesini.

Gospodin neka bude njezina vječna nagrada! Počivala u miru Božjem!

s. Celina Sarić

KONGREGACIJSKI LIST

Godina XVI.

Ožujak 2012.

Br. 1 (41)

IZ GENERALATA

Gospodin vam podario mir u ovom vremenu obraćenja!

Naše prvo zajedničko slavlje Božića pomoglo nam je uvidjeti važnost tradicije za nas same. Svako srce čeznulo je za pjesmama i običajima vlastitoga kraja ili domovine iz koje dolazimo. Za I. Večernju Božića pjevale smo po jednu božićnu pjesmu na našim jezicima a nakon Večernje otpjevale smo *Stille Nacht* na svakom od naših jezika. Svetu misu polnoćku slavile smo na dva mjesta: neke od nas pridružile su se susjednim sestrama Služavkama Malog Isusa, a neke su slavile misu sa župnom zajednicom.

U tjednu između Božića i Nove godine primale smo posjete u našoj kući i posjetile naše sestre Rimske regije. S. Metka Vrabič iz Mariborske provincije, koja ovu godinu studira u Rimu, provela je blagdane s nama u Generalnoj kući.

Kroz ovo vrijeme blagdana promišljale smo o Božjem daru nama – Isusu. Novu godinu dočekale smo u molitvi, zahvaljujući Bogu za sve darove koje smo primile u protekloj i moleći Božji blagoslov za našu Družbu u novoj godini. Na sam dan Nove godine stigla je iz Argentine naša s. Isabel Fernandez koja je provela s nama nekoliko dana prije nego što je započela studij pri Kongregaciji za proglašenje svetaca.

U siječnju o.g. s. Klara Šimunović, vrhovna predstojnica, obavila je kanonsku vizitaciju zajednica Rimske regije. U tom vremenu nastavljale su se pripreme na Regionalni kapitul predviđen za 5. i 6. veljače 2012. godine, koji se zbog obilnih snježnih padalina ostvario tek 18. i 19. veljače.

Dan posvećenoga života, 2. veljače, proslavile smo na poseban način, slaveći 25 godina redovničkog života s. Eve Arevalo Coronel. Slavlje smo započele svetom misom koju je predslavio don Claudio Arevalo Coronel, brat s. Eve, i njegov subrat salezijanac don Marek Antosik. Nakon svete mise uslijedio je ručak. Neke od naših sestara iz Rimske regije pridružile su nam se u slavlju. Popodne istoga dana s. Angela, s. Ana i s. Roza sudjelovale su na proslavi Dana posvećenoga života u katedrali u Frascatiju, koju je predvodio biskup mons. Raffaello Martinelli.

S. Klara Šimunović, vrhovna predstojnica, otputovala je 1. ožujka u pratnji s. Eve Arevalo Coronel, vrhovne savjetnice, u Kanonsku vizitaciju sestrama Provincije sv. Josipa Argentina-Urugvaj od 2. ožujka do 18. travnja 2012. i Provincije Naše Gospe od Uznesenja Paragvaj od 18. travnja do 31. svibnja 2012. Preporučujemo u vaše molitve s. Klaru i sve sestre ovih dviju provincija naše Družbe.

Približavajući se najsvetijem trenutku liturgijske godine, želimo vam blagoslovljene dane Velikoga tjedna i radostan Uskrs!

S. Maryann Dosen

IZ MARIBORSKE PROVINCIJE

Drage sestre, evo nekoliko vijesti o životu iz naše Provincije.

Na jesenskom susretu kućnih predstojnica s Provincijalnim vijećem održanom u Repnju 12. studenog 2011. godine raspravljale smo o odgoju i samoodgoju koji je jedan od ciljeva Provincijalnog plana za tekuću pastoralnu godinu. O ovoj temi nam je govorio o. Andrej Šegula, OFMConv, ističući kako je to ostvario sv. Franjo i kako to možemo i mi u svojim zajednicama. Jedan dio susreta bio je posvećen aktualnim temama Provincije i, kao i obično, susret je bio prilika za međusobno druženje i razmjenu informacija.

Pastoralna skupina naše Provincije susreće se nekoliko puta tijekom godine kako bi planirala i koordinirala razne aktivnosti. Istovremeno susret je namijenjen i usavršavanju. Ove jeseni s. Vida Tomažič govorila je o nadi pravednika, upravo zbog toga što je u Crkvi u Sloveniji pastoralna godina posvećena socijalnoj pravdi. Na susretu u veljači o. Branko Cestnik, OFM, govorio je o novoj evangelizaciji i pastoralnom planu Crkve u Sloveniji.

Kuća Majke Margarete u Repnju koja je namijenjena za duhovne vježbe i obnove, seminare i druge susrete od prošle godine je opet zaživjela. Život je jako dinamičan i u kući *Eden – Kanji Dol* gdje se odvijaju susreti za djecu, krizmanike, srednjoškolce, studente i animatore.

Novakinje s. Ema Alič i s. Marija Šeme sudjelovale su od 7. do 11. studenog 2011. na seminaru za novicijate koji dva puta godišnje organizira Komisija za redovnički odgoj Slovenske konferencije redovničkih poglavara. Na seminaru su obrađene razne teme: meditacija, duhovno razlučivanje, redovnički zavjeti, misterij liturgije. U praktičnom dijelu okušali su se i u kuharstvu. Mladi redovnici i redovnice zadovoljni su načinom rada na ovim seminarima zato što imaju mogućnost obogatiti se znanjem i međusobnim susretima. Od 13. siječnja do 12. veljače naše novakinje imale su ignacijanske duhovne vježbe. Novakinje i druge sudionike pratio je iskusni duhovni voditelj o. Jože Roblek. Zahvalne smo Bogu za nova zvanja. Postulantkinjama Martini Štemberger i Jožici Gerl pridružit će se 4. ožujka još dvije: Sara Križnik i Klara Jarc.

U subotu 28. siječnja okupile smo se u Mariboru na Provincijalno zborovanje. Budući da je ova godina *Slomšekova godina*, susret smo započele molitvom Srednjeg časa u mariborskoj katedrali, na grobu blaženog biskupa Antona Martina Slomšeka, a kasnije je slavljena sv. misa. Prijašnjih godina ovi susreti su bili posvećeni trajnom odgoju, a ovogodišnji je imao više informativni karakter. Provincijalna predstojnica Koruške provincije u Austriji s. Veronika Supan, s. Karmela Kelih i ravnatelj Više dvojezične gospodarske škole iz Št. Petera mr. Stefan Schellander predstavili su nam položaj slovenske manjine u Koruškoj, školsko i odgojno djelovanje te potrebe Zavoda Št. Peter.

Za Dan posvećenoga života 2. veljače redovnici i redovnice okupili su se sa svojim pastirima i slavili misu. Obnovom zavjeta potvrdili su svoju vjernost Gospodinu.

U ovoj pastoralnoj godini s. Terezija Tomazin i s. Metoda Šinkovec pripremaju susrete za naše starije i bolesne sestre koje nisu u mogućnosti izlaziti iz zajednica. Tema programa je *Pravednost u ljubavi*. Jedan susret održan je u Adventu, a još su dva planirana u Korizmi. U molitve preporučujemo naše bolesne sestre.

Svim sestrama želimo plodonosnu Korizmu i radostan Uskrs!

s. Mira Rožanc

IZ SPLITSKE PROVINCIJE

Uz svečanu molitvu I. Večernje blagdana Svijećnice u novicijat je primljena s. Marina Fuštar. Cijela lovretska zajednica okupljena u molitvi radosno je slavila obred uvođenja u redovnički život. U svom prigodnom nagovoru provincijalna predstojnica s. Leonka Bošnjak Čovo je izrazila radost u zahvalnosti Gospodinu za dar jedne nove sestre i pozvala okupljenu zajednicu da je podrži svojom molitvom u sestriškom zajedništvu.

U organizaciji Sekcije za katehizaciju provincijskog Vijeća za apostolat održan je 2. siječnja u Zadru cjelodnevni susret sestara katehistkinja, voditeljica liturgijskoga pjevanja i sakristanka naše Provincije, na kojem je sudjelovalo dvadeset i pet sestara. Izlaganje na temu *Riječ Božja stvarateljica* održao je o. Damjan Kružičević, OSB, posvješćujući, na vrlo poticajan način, dinamiku riječi Božje u našem životu koja je djelotvorna u malim i običnim situacijama svakodnevice. Nakon izlaganja sestre su vrlo kreativno i zauzeto radile u tri skupine s ciljem prepoznavanja djelatnosti Božje riječi u životu sv. Franje, sv. Klare i zajednice Lovretskih sestara. Provincijalna predstojnica s. Leonka Bošnjak Čovo u svom pozdravu okupljenim sestrama izrazila je želju da ovaj susret bude korak prema radikalnijem življenju s Božjom riječju i od Božje riječi, kako bi je mogle što vjerodostojnije naviještati drugima.

U organizaciji Sekcije za medicinsku i socijalnu službu provincijskog Vijeća za apostolat, uz Dan bolesnika, 11. veljače u Splitu, održan je susret sestara na temu *Vjera i zdravlje*. Na susretu je sudjelovalo četrdesetak sestara, a predavač je bio prof. dr. Zvonko Rumboldt. Bila je to prilika da se zastane i razmisli o svom odnosu prema zdravlju i bolesti, vjeri i sumnji. Kao što je vjera dar i zdravlje je dar, a bolest i patnja pomažu sazrijevati u vjeri, te bi vjernik i u bolesti trebao biti prepoznatljiv po svom predanju i zračiti nadom.

U svom bogatom znanstveno-istraživačkom radu s. Rebeka Anić je napisala novu knjigu pod naslovom *Kako razumjeti rod? Povijest rasprave i različita razumijevanja u Crkvi*. Knjiga je izišla u izdanju Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar u kojem s. Rebeka djeluje kao znanstvena suradnica od 2007. godine. Knjiga je predstavljena u Zagrebu 12. prosinca, a u Splitu 27. prosinca 2011. godine.

S. Magdalena Višić je 10. veljače 2012. godine položila završni ispit i postigla magisterij iz religiozne pedagogije, katehetike i pastoralne psihologije na Teološko-filozofskom fakultetu Sankt Georgen u Frankfurtu. Magistarski rad napisala je o temi *Oprostiti, ali ne i zaboraviti - Pomirenje u obiteljskim odnosima kao šansa buduće obiteljske kateheze u Hrvatskoj*.

Početak mjeseca veljače posebno je iznenadio Split i Dalmaciju debelim bijelim snježnim pokrivačem. Unatoč nespremnosti grada za život u takvim uvjetima, snježnim radostima nisu mogle odoljeti ni sestre, a poneke su se, na sreću bez težih posljedica, okušale i u "umjetničkom klizanju" na ledu. Škole zatvorene zbog vremenskih neprilika i poteškoće odlaska na posao nekoliko dana držale su zajednicu sestara više na okupu.

s. Marija Petra Vučemilo

IZ TRŠĆANSKE PROVINCIJE

S Božjom pomoći radimo Njemu na slavu! Razmišljajući o događajima koji su se dogodili u našoj Provinciji u zadnja tri-četiri mjeseca najprije ću se zaustaviti na onima koji su bili posebno važni. Među njima su naši susreti u Trstu i Goriciji kada smo mladima i starijima mogle govoriti o Bogu. U blagdanskim danima pripremali smo se za dolazak sv. Nikole. Pozvali smo roditelje i starije gospođe na sudjelovanje na priredbi koju su pripremila djeca povodom Božića. Posebno je lijepo bilo na blagdan svete Obitelji u Goriciji kada su se na svetoj misi, koju je slavio nadbiskup mons. Dino De Antoni, okupili mladi i manje mladi iz okolice. Poslije mise mladi su otpjevali nekoliko božićnih pjesama našim gospođama iz Doma, a na kraju su se svi okupili na ugodno druženje uz čaj.

Željela bih istaknuti kako našu sestru Karmen, s njezinim dječjim zborom, često pozivaju pjevati u staračke domove. Ovo je važan odgojni vid za djecu, jer tako uče poštivati starije i bolesne osobe i donositi im radost. Naše sestre se trude oko stvaranja lijepog i ugodnog ozračja u našim kućama za starije osobe. To je posebno došlo do izražaja na pokladni utorak kada su se gospođe i sestre maskirale i plesale uz harmoniku.

Gdje se nađu mladi, uvijek se nešto događa. Tako i nas potiču na žar u pastoralnom radu. Mislim ovdje na našu svakodnevnu praksu. Djeci, mladima i njihovim roditeljima pozvane smo prenositi kako je danas potrebno i važno živjeti kršćanske vrednote. Vjerujte mi, danas, kad sredstva komunikacije imaju negativan i nametljiv utjecaj i ulaze u srca mladih, za nas je jako važno da shvatimo da je to sve za nas izazovno i da smo nenadomjestive, jer sve što činimo u skladu je s našom karizmom.

Naše sestre redovito sudjeluju u liturgijskoj službi župe Campo Rosso. Za vrijeme ove teške zime stavile su na raspolaganje svoju kapelu turistima, skijašima, a na poseban način nude topli dom obiteljima s djecom.

Iako se čini da se u našim zajednicama sve odvija po nekom ustaljenom programu, nije uvijek tako. Kada se razboli koja sestra, naša Provincijalna predstojnica odmah mijenja svoj plan, odvodi ih u bolnicu, pomaže u kući gdje je to potrebno s lijekovima i u posebnoj ishrani. Mi joj se divimo i molimo za nju da joj Gospodin podari potrebnu snagu i da se ne iscrpi u darivanju drugima.

Veoma smo zahvalne sestrama Bosansko-hrvatske provincije što su nam dale s. Mirju Kepić, medicinsku sestru, koja se velikodušno daruje i skrbi ne samo za starije gospođe nego i za nas u zajednici.

Sa sestrama u Egiptu smo u stalnom kontaktu, putem telefona i mail-a. U ovom vremenu velikih napetosti u kojima su kršćani u stalnoj opasnosti i napadima, preporučujemo ih u vaše molitve.

I na kraju, želim progovoriti o još jednom događaju koji nas potiče na razmišljanje i zahvalnost Bogu. Ovdje u Trstu od rane mladosti, od 1955. godine, živjela je Danila Fator, možemo reći jedna od nas. Odgoj je primila od nas i s nama. Bila je dio naše redovničke obitelji i s nama je dijelila sretnu i tužnu dane. Nije imala svoju obitelj gdje bi se mogla uteći, od sestara je usvojila vrednote ljubavnosti i poštovanja za bližnje. Kad bi sestre bile na zajedničkoj molitvi, redovito ih je zamjenjivala na porti, s velikom brižljivošću pripremala je blagovaonicu i posluživala je svećenike koji kod nas objeduju i obavljala tolike druge male poslove u tišini i bez gundanja. Poslije njezine smrti osjetila se velika praznina i mi sve više uviđamo kako nam je veliki dar Bog dao po toj skromnoj duši koja je svoju vjeru oblikovala u svetoj misi i molitvi. Ovoga su postali svjesni i drugi zato što je svojom ljubavnošću i diskrecijom stekla mnoge prijatelje. To je pokazao i njezin sprovod, u petak 17. veljače 2012. godine, kad su mnogi došli oprostiti se od nje, uključujući i Biskupa. Imala je svečani sprovod koji su vodila četiri svećenika i pjevao je zbor, čiji je bila član. Sve ovo govori i potvrđuje koliko je dragocjena pomoć suradnika laika.

s. Gabrijela Koncilja

IZ LEMONTSKE PROVINCIJE

Dok Europa podnosi posljedice neobično hladnog vremena s puno snijega, Chicago, Lemont i veliki dio centralnih Sjedinjenih Država uživaju u posebno blagoj zimi s jako malo snijega.

Od 12. do 13. studenog našim pridruženim članovima ponuđeni su razni vidovi duhovnosti sv. Klare. Tema *Moliti sa sv. Klarom* produbljena je i s DVD-om *Chiara di Assisi e Clarisse: skrivena prisutnost*. Svi članovi pripremili su i ponudili različite sadržaje na tu temu i sudjelovali u razgovoru koji je animirala s. Paola Nasenbeny, koja im je i sama izložila temu *Riječi sv. Klare*. Vrijeme za osobnu molitvu bilo je usredotočeno na Krista i Euharistiju.

Naše sestre Mary Terese Giblin i Barbara Markovich sudjelovale su na Konferenciji Kongresa redovničke formacije u Kansas Cityju, Missouri, od 17. do 20. studenog 2011. Tema Konferencije bila je *Proroštvo redovničkog života. Ako ne sada, kada?*

Dana 5. prosinca, oko 30 naših sestara bile su gosti Kluba iz susjedstva Cog Hill Country Club i ostale zadivljene ozračjem i gostoljubivošću njegovih članova. Ovaj godišnji susret predokus je božićnog slavlja i jako ga cijene mnoge sestre koje na njemu sudjeluju.

Četvero kandidata pridruženih članova proveli su s nama početni vikend od 9. do 11. prosinca. Iako je skupina mala, četiri gospođe jako su oduševljene i željne upoznati našu franjevačku karizmu. Od 10. do 12. veljače 2012. godine sudjelovale su na drugom vikendu u kojem su upoznale našu povijest, karizmu i duhovnost.

Tradicionalno adventsko-božićno liturgijsko slavlje slavio je kardinal Francis George 21. prosinca sa 400 učenica, nastavnika, diplomaca i prijatelja Mount Assisi Academy u gimnastičkoj dvorani akademije. Kardinal je govorio o tradicionalnoj vrijednosti škole i važnosti posla koji obavljaju sestre u zadnjih 60 godina u pripremi djevojaka za život nakon završene više škole.

U zadnjih devet godina sestre s bolesničkog odjela Sv. Josip bile su obdarene ljubaznom brigom i zauzetošću dviju sestara karmelićanki iz Kerale – Indija: s. Navya Therese i s. Sophia James. Napustile su nas 6. siječnja kako bi započele rad u bolnici Sv. Jakova u obližnjem gradu, što je zatražila njihova Vrhovna predstojnica. Nakon Večernje 4. siječnja upriličena je večera u Sinsky Hall-u njima u čast kada su im sestre izrazile zahvalnost za služenje koje su nam posvetile.

Zahvalni ručak održan je 8. siječnja u Mount Assisi Convent za sve naše djelatnike i članove njihovih obitelji. Njihovo vjerno i zauzeto služenje nama je jako dragocjeno.

Dana 14. siječnja održan je prijamni ispit za učenice koje na jesen 2012. godine žele upisati Mount Assisi Academy, kako to čine sve više katoličke škole nadbiskupije Chicago.

Sestre Kathryn Frankovich, Mary Terese Giblin i Jimene Alviani, zajedno s redovnicima i laicima biskupije Joliet, u katedrali Sv. Rajmunda 5. veljače slavili su *Svjetski dan posvećenog života*. Liturgijskom slavlju predsjedao je pomoćni biskup Joseph Siegal, nakon kojeg su župljani sa sestrama imali mogućnost razgledati njihovo mjesto.

U nedjelju 19. veljače u provincijalnom središtu slavljena je 20. obljetnica obnove kapele sv. Franje Asiškog. Oko 60 sestara, pridruženi članovi i prijatelji sudjelovali su u euharistijskom slavlju koje je predvodio o. Thomas Paul, savjetnik za liturgiju nadbiskupije Chicago, a koji je vodio i obnovu kapele prije 20 godina. Nakon toga uslijedio je domjenak. Sestre nastavljaju uživati u molitvi u lijepom ozračju ove kapele – mjestu gdje svakodnevno susrećemo Boga.

Program nazvan *Hraniti moju gladnu djecu* prema pakete i redovito šalje hranu za djecu u Africi. Dana 7. studenog i 21. veljače jedna skupina učenica Mount Assisi Academy sa sestrom Mary Terese Giblin i još nekim sestrama, zajedno s drugim skupinama iz škola i crkve, pakirali su suhu hranu u plastične etiketirane vrećice i stavljali ih u posebne kartonske kutije koje se šalju potrebnoj i gladnoj djeci. Obično prije nego bi krenule na taj posao djevojke su sa sestrama sudjelovale u molitvi Večernje i na večeri. Na proljeće će još jedna skupina sudjelovati u ovoj akciji.

U subotu 25. veljače imale smo *Dan zajednice* na kojem je provincijalna predstojnica s. Therese Ann Quigney predstavila Strategijski provincijalni plan za razdoblje od 2011. do 2016. godine. Ohrabрила je sestre PowerPoint prezentacijom *Vizija i transformacija*. Nakon toga uslijedilo je ritualni obred u kojem je svaka sestra dobila primjerak dokumenta Strategijskog provincijalnog plana. Radosno liturgijsko korizmeno slavlje, koje je slavio fra Charles Fasso OFM, upotpunilo je jutro puno nade i zajednički ručak na kraju vremena koje smo proveli zajedno.

Blagoslovljena i plodna Korizma i radostan Uskrs svima!

s. Sandra Zorko

IZ MOSTARSKE PROVINCIJE

Radosni događaj Božića u našim manjim zajednicama proslavile smo mirno i uobičajeno, ovisno o apostolatu koji nam je povjeren. Neke su se sestre spremale za Božić s djecom i mladima u školama i sirotištu, neke su ga dočekale s bolesnicima u bolnicama i staračkom domu, a neke brižno pomažući u župnim zajednicama i franjevačkim samostanskim bratstvima. Blagdan *Svete Obitelji*, naslovnika i nebeskog zaštitnika Provincije, okupio je širu zajednicu u našem samostanu u Mostaru (Franjevačka 88). Tom prigodom posjetio nas je mjesni biskup mons. Ratko Perić te slavio s nama Euharistiju s nakanom za potrebe Provincije i svih sestara.

Susret sestara koje rade u zdravstvu, dječjim vrtićima i sirotištu naše Provincije održan je 28. siječnja u samostanu u Bijelome Polju. Tema susreta bila je *Posvećena osoba u službenju bolesnicima i djeci*, a voditelj fra Dragan Ružić, OFM. Na blagdan *Prikazanja Gospodinova* obilježile smo *Dan posvećenoga života* okupljajući se u mostarskoj prvostolnici na euharistijsko slavlje koje je predvodio mjesni Biskup.

Dok smo početkom veljače, usprkos „snježnoj blokadi“ svakodnevice i redovitog djelovanja većine naših zajednica u Hercegovini, Franjinu pohvalu Gospodinu *zbog svakog vremena Njegovog* nastojale učiniti vlastitim iskustvom, otajstvo smrti triju naših sestara, u vremenskom razmaku od samo osam dana, vodilo nas je dubljem promišljanju sveukupne zbiljnosti i *sestrice smrti kojoj nijedan smrtnik umaći neće*. Prijelaz u vječnost naših dugovječnih s. Eugenije Bebek i s. Marine Marinčić pa onda iznenadni rastanak sa s. Ružicom Martić, koja je čekala tek šezdeseti rođendan, još jednom su nas suočili s tajnom o zbroju naše dobi. Zbog snijega koji je doslovce zameo hercegovačke prometnice nisu održane ni duhovne vježbe predviđene u ovom vremenu. Mnoge je spriječio sudjelovati u sprovednim obredima za naše pokojne sestre, ali u telefonskim pozivima i porukama doživjeli smo istinsku sućut i molitvenu blizinu. Malobrojne sprovedne povorke i križevi koji su provirivali iz snijegom prekrivenih humaka pojačavali su ozračje svečanosti i dostojanstvo kršćanskog umiranja...

Tek što smo se oprostili od njih, predajući ih zajednici pokojnih sestara na našem „Grubanu“ i groblju „Srebrenici“ pogodila nas je vijest o prometnoj nezgodi u kojoj su teško stradale naše sestre Valerijana Kraljević i Kata Čelan. Sve ovo dalo nam je ozbiljnije pristupiti potresnom obredu pepeljanja i uroniti u korizmenu poruku smisla patnje i trpljenja. U tajni pred kojom stojimo, očima vjere, otkrivamo da patnja ima vrijednost i da su patnici povlaštenici i miljenici Božji. U bolnom iskustvu sestara koje su nastradale naziremo put njihovog suobličenja s Kristom i izravnog sudjelovanja u Njegovoj otkupiteljskoj žrtvi. Tim više što im se nezgoda dogodila upravo kada su se, sjedinjene s Njime u “biti za drugoga“, zaputile pohoditi bolesnu i nemoćnu majku s. Kate. Utješno je znati da smo svakim danom od vas, drage sestre, čule samo jedno: „S vama smo... Nastradale sestre i sve vas izručujemo Gospodinu, njegovoj moći i njegovoj milosti... Neka se njihovo trpljenje pretvori u duhovni blagoslov vašoj Provinciji i narodu!“.

Unatoč zabrinutosti i kušnjama kroz koje prolazimo, sestre nastoje koliko im je moguće sudjelovati u duhovnom životu i apostolskom djelovanju Zajednice. Duhovne se obnove održavaju na uobičajen način. Ovih će dana skupina sestara u duhovnim vježbama pod geslom *Vi ste svjetlo svijeta* uz vodstvo dr. fra Marinka Pejića razmatrati o svom pozivu na proročanstvo kršćanske nade.

Molimo Gospodina da u stvarnostima koje ispunjavaju naš život, svakodnevnim i onim izvanrednim, uvijek otkrivamo dublji smisao i nadu uskrsnog jutra.

S. M. Zdenka Kozina

IZ BOSANKO-HRVATSKE PROVINCIJE

Mir vam i dobro drage sestre!

Od našeg zadnjeg javljanja za Kongregacijski list u našoj Provinciji zbili su se mnogi događaji. Neke od njih želimo podijeliti sa svim sestrama Družbe.

Božićne i novogodišnje blagdane proslavile smo u lijepom i ugodnom ozračju naših zajednica, redovničkih ili župnih. Na Božić je sestre u provincijalnoj kući u Sarajevu u popodnevnim satima posjetio kardinal Vinko Puljić. Ugodnom ozračju slavlja ovih dragih nam i radosnih blagdana doprinio je i snijeg koji je svojim bijelim prekrivačem nakitio naše krajeve i vjerno nas prati već duže vrijeme. Međutim, kasnije su, uz zimsku idilu, vremenske neprilike, val hladnoće, donijele mnoge nevolje a mnogima i velike štete.

Unatoč spomenutim neprilikama život u Provinciji je u ovo vrijeme bio dinamičan. Zbivanja ne manjka. Na planu Provincije započele su duhovne vježbe za naše sestre, duhovne obnove za žene, supruge i majke, biblijski susreti, seminari i zajednički susreti s mladima i odraslima te seminari za različite uzraste.

Naše sestre sudjelovale su na molitvenoj osmini za jedinstvo kršćana koja se svake godine intenzivnije obilježava na našim prostorima. Isto tako naše sestre u Sarajevu i Zagrebu pridružile su se na Dan posvećenoga života, 2. veljače, slavlja na planu nadbiskupija, sudjelujući na euharistijskim slavlja u katedralama, procesijama i prigodnim programima.

Naše sestre juniorke, novakinje i postulantica uprizorile su u Čakovcu i Kloštru Ivaniću izvedbu *Klara - svjetlo od Boga*. Ovaj scenski prikaz o životu sv. Klare Asiške upriličen je u prigodi proslave 800. obljetnice pridruženja sv. Klare franjevačkom pokretu te o 70. obljetnici osnutka naše Provincije. U tijeku su pripreme za izvedbu i nastup za dan duhovnih zvanja koji će se održati 28. travnja u Livnu.

Provincijska predstojnica s. Ivanka Mihaljević započela je vizitaciju, pohađajući naše zajednice u kojima će upriličiti osobne i zajedničke susrete.

Na blagdan Blažene Djevice Marije Lurdske, 11. veljače, u Kloštru Ivaniću predstavljena je Spomenica o pokojnim sestrama *U domu Očevu* u kojem autorica, s. Renata Ruža Mrvelj, donosi životopise naših 63 preminulih sestara. Kako je u pozdravnom govoru istaknula s. Ivanka Mihaljević, ovo je djelo spomen i znak poštovanja i zahvalnosti pokojnim sestrama.

S. Juditi Čovo povjereno je da predstavi Spomenicu. Predstavljajući sadržaj knjige s. Judita je govorila o ukorjenjivanju u Bosni i prilikama u kojima su sestre živjele i djelovale. Na temelju životopisa sestara pokušala je prikazati identitet školske sestre franjevke Bosansko-hrvatske provincije. Govorila je o poslanju i djelovanju sestara naše Provincije te istaknula *vrijednosti koje se iščitavaju kao trajna uporišta i moguća polazišta za školsku sestru franjevku Bosansko-hrvatske provincije.*

O nastajanju knjige govorila je prof. Katica Majdandžić-Stupac. Na samom koncu svima nazočnima obratila se i s. Renata Mrvelj, autorica knjige. U programu je sudjelovao Zbor sestara pod ravnanjem s. Fabiole Bobaš, dok su poetske zapise pokojne s. Vatroslave Šimundić prezentirale novakinje i postulantice.

Na spomendan sv. Blaža, 3. veljače, u našem samostanu Sv. Franje u Kloštru Ivaniću preminula je s. Cecilija Mislijević. Pokopana je 6. veljače na groblju Sv. Rok u Kloštru Ivaniću.

Na koncu, drage sestre, sve vas srdačno pozdravljamo i želimo mir i radost Krista uskrsloga. Vaše sestre iz Sarajeva

S. Kata Karadža

IZ AUSTRIJSKO - KORUŠKE PROVINCIJE

S franjevačkim pozdravom *Mir i dobro* pozdravljamo sve sestre naše Družbe.

Kad je priroda bila ukrašena raznolikošću boja, i kad nam je podarila obilje zemaljskih plodova, ni jedna od nas nije ni pomislila da je to zadnja jesen s. Stanislave. Nakon prijeloma noge zdravlje joj se tako brzo pogoršalo i morala je u bolnicu. Kada joj liječnici više nisu mogli pomoći, premjestile smo je u našu kuću u Blajburgu. Bila je u dobrim rukama i dobro su se o njoj brinule medicinske sestre i ostalo osoblje na čemu smo im veoma zahvalne. Zauvijek je otišla Gospodinu 8. rujna 2011. godine a 11. rujna ispratila smo je na vječni počinak. Zahvalne smo Bogu i njoj za njezino nesebično služenje u našoj Provinciji.

Nakon Božića, 29. prosinca, upriličile smo susret na temu Vrhovnog kapitula održanog 2011. godine *U nadi budite radosni*. Predavač mr. Klaus Einspiler nam je na jednostavan i privlačan način govorio o nadi iz biblijske perspektive i kako je možemo živjeti u našoj svakodnevnici. Popodnevni program, na poticaj s. Veronike, započele smo „Pastirskom igrom“ pokazujući vlastita umijeća. Nakon toga s. Veronika nam je izložila stanje naše Provincije i poticaje za našu budućnost. Potaknula nas je na češće zajedničko druženje u obliku „provincijalne kave“. Prvi takav susret imale smo u siječnju 2012. u provincijalnoj kući gdje smo međusobno razgovarale i na rekreaciji se dobro nasmijale. Susret smo završile zajedničkom Večernjom.

Popodne, 1. veljače, klagenfurtski biskup pozvao je sve redovnice i redovnike na susret u prigodi *Dana posvećenog života* u St. Georgen – Längsee, a sutradan je, 2. veljače, organizirana u našoj školi u Št. Peteru misijska tombola. U svetoj misi smo se sjetili

misionara o. Mihe Drevenška koji je prošle godine preminuo. Naši su učenici nekoliko godina tombolom podupirali njegov misijski rad.

Sredinom veljače većina naših sestara je sudjelovala u duhovnim vježbama u Št. Peteru koje je vodio o. Slavko Stermšek, OFMConv, govoreći na temu kreposti. Sestre su produbile svoju duhovnost i skupile novu snagu za daljnje misijsko djelovanje.

U provincijalnoj kući djevojke sa s. Andrejom i još neke sestre naše Provincije odlučile su podržati misijsku akciju posta za Gambiju u Etiopiji *Zajedno protiv gladi*. Ova potpora će omogućiti svakodnevni kruh za djecu, koji im je neophodan da bi preživjeli.

Lijepi pozdrav u ime svih sestara

s. *Andrea Starz*

IZ RIMSKE REGIJE

Prvi put izbori poglavarice Rimske regije

Dana 18. i 19. veljače 2012. u Rimu u Via dei Colli della Farnesina održao se izborni i radni kapitul Rimske regije, kojem je presjedala vrhovna predstojnica s. M. Klara Šimunović. Kapitul su prisustvovali dva pravna člana i osam izaslanica.

Nakon uvodne molitve izabrana je tajnica kapitula za idućih šest godina s. M. Maristella Palac te skrutatorice s. M. Klara Ištuk i s. M. Lidija Šutalo.

Pozdravljajući nazočne, Vrhovna predstojnica je otvorila Kapitul i istaknula njegovu važnost, ukazavši na način po kojem će se odvijati rad.

Kapitul se odvio u dvije faze. U prvoj fazi se radilo na Regionalnom planu za šestogodište 2011. – 2017. Osim toga, regionalna ekonoma s. M. Ruža Jukić je iznijela ekonomsku situaciju i naglasila potrebu izvedbe nekih radova na Farnesini i na Via dei Colli 10. U drugoj fazi kapitula po prvi put se pristupilo izboru Regionalne predstojnice. Poslije zaziva Duha Svetoga i čitanja članaka regionalnih Statuta te točke 103. Direktorija, koji se odnose na ulogu regionalne predstojnice, sestre su izabrale s. M. Luciju Vrdoljak za idućih šest godina. Kapitul se zaključio molitvom i radosnim čestitkama s. Luciji, predstojnici Rimske regije.

Svim sestrama širom naše Družbe u ime sestara Regije želim sretan i radostan Uskrs.

s. *Celina Sarić*

IZ VJEČNOGA GRADA U ŽIVOT VJEČNI

Prešla je iz Vječnoga grada u život vječni – riječi su kojima je Marija, sestra s. Ljiljane, priopćila rodbini i poznicima smrt svoje sestre.

U posljednja četiri mjeseca naša zajednica u Via dei Colli della Farnesina teško je iskušavana i pogođena - u Očevu kuću preselile su se tri naše sestre. Sve tri su svoju posljednju službu vršile na porti naše kuće. Jedna učenica petog razreda naše škole zamolila je svoju učiteljicu s. Lidiju da nikada ne bude na porti...

S. Ljiljana Juretić, rođena u Hrvatskoj (Dalmacija) živjela je više od pedeset godina u Rimu gdje je vršila različite dužnosti i gdje je preminula nakon kratke, ali teške bolesti. Ona je

odavno bila izrazila želju da bude pokopana u domovini. Iz tog razloga je već prije uputila provincijalnoj predstojnici Splitske provincije molbu da bude pokopana u njihovoj grobnici sestara. Njezina želja je ispunjena.

Nakon svečanog oproštaja u kućnoj kapelici na Farnesini, na kojem su sudjelovale sestre iz svih kuća Rimske regije, sestre iz Vrhovnoga vijeća i nekolicina prijatelja, u petak 9. ožujka, pogrebna kola s tijelom s. Ljiljane izašla su iz dvorišta praćena autom sestara iz Pesara, a kasnije ih je u Anconi sustigao još jedan auto s četiri sestre s Farnesine. S. Ljiljana nije bila sama - cijelo vrijeme uz njezino tijelo bila je s. Ružica Jukić.

Čekanje na ukrcaj u Anconi bilo je dugo, a putovanje brodom pomalo burno, no u 7.00 sati ujutro stigle smo u Split gdje nas je dočekala provincijalna predstojnica s. Leonka Bošnjak Čovo s tri sestre. Nakon srdačnog i toplog pozdrava naših sestara, zajedno smo otpratile s. Ljiljanu na Lovrinac (gradsko groblje u Splitu). Potom smo se uputile u provincijalnu kuću gdje su nas, raširenih ruku, dočekale ostale sestre.

U 12.30 sati s Lovreta se uputio autobus pun sestara prema Lovrincu gdje nas je čekalo mnoštvo onih koji su poznavali i voljeli s. Ljiljanu. Bili su prisutni dvojica njezine braće i tri sestre s njihovom djecom, ostala rodbina i jako puno sestara koje su ovom prigodom pristigle iz cijele Hrvatske. Došle su čak i s. Irena iz Sarajeva i s. Anđelka iz Livna! Bilo je zaista dirljivo vidjeti toliko sestara na okupu! Pjevajući i moleći na svečan način smo slavili obred sprovoda koji je predvodio kapelan sestrinske zajednice s još dvojicom svoje subraće franjevac. Nakon evanđelja, regionalna predstojnica s. Lucija Vrdoljak pročitala je životopis s. Ljiljane, zastavši više puta od ganuća. Po završetku obreda, u dugoj povorci otpratili smo tijelo pokojne s. Ljiljane do sestrinske grobnice. Najmlađe pranećakinje s. Ljiljane, u znak ljubavi, bacile su u grob bijele ruže.

Usljedila je potom u samostanskoj kapeli na Lovretu svečana misa zadušnica za pokojnu s. Ljiljanu. Na kraju svete mise s. Leonka je pozvala sve prisutne na zajednički objed. Sestre iz provincijalne kuće pripremile su raskošan objed; zaista s puno pažnje i ljubavi. Tijekom ručka imale smo priliku susresti puno sestara, bliže upoznati rodbinu s. Ljiljane i razgovarati sa svima, najviše o njoj. Na kraju je gospođa Marija, sestra s. Ljiljane, koja ju je posjetila u Rimu petnaest dana prije njezine smrti, zahvalila svima za sve što smo učinile za njezinu sestru.

U nedjelju navečer, nas četiri (s. Lucija, s. Ivanka, s. Vjekoslava i ja) koje smo pratile s. Ljiljanu, u društvu naših dragih i šest sestara s Lovreta, okupile smo se u splitskoj luci kako bismo se pozdravile prije ukrcaja za Anconu. Hvala od srca svim sestrama iz Splita na tako toplom i srdačnom dočeku, sestrinskoj ljubavi i velikoj darežljivosti koju su nam iskazale: osjećale smo se (zajedno sa s. Ljiljanom) kod kuće.

Nošene valovima mora u 7.00 sati ujutro sljedećega dana stigle smo u Anconu. Otpratile smo s. Luciju u Pesaro gdje nas je čekala s. Asumpta. Okrijepljene, nakratko smo obišle biskupski dvor (gdje žive naše sestre) i katedralu, a zatim nastavile svoj put prema Rimu.

Bilo je to jedno naporno i dugo putovanje, ali smo sretne zbog njega. Zahvaljujemo svim našim sestrama koje su nam ga omogućile. Predstavljale smo cijelu Rimsku regiju koju je s. Ljiljana toliko voljela i za koju je cijeli svoj život živjela!

s. Ana Marija Jurić